

DARBININKAS

LVI NO. 18

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, KOVAS - MARCH 9, 1971

110 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Kas mėnesį ištrauks iš Vietnamo po 12.500 vyrų

Paskutinę spaudos konferenciją prez. Nixonas kalbėjo tik apie užsienio politiką. Daugiausiai apie Indokinijos karą. Klausimų buvo rimtų ir reika-

Santrauka prez. Nixono pareiškimų apie užsienio politiką

lingų, pigių bei provokuojančių, bet prezidento nepasisekė nuvesti į klystkelius — jis su-

tvarke juos kantriai ir skirdamas net daugiau laiko, negu jie buvo verti. Čia seka svarbesnių atsakymų santrauka.

Laosas. — P. Vietnamo karių veiksmams Laose nesutrukdys JAV karių iš Vietnamo ištraukimo. Gen. Abrams liudija, kad vietnamiečiai gerai kovoja. Sunkenybės buvo numatytos, ir jų rasta. JAV karių ištraukimas vyks pagal numatytą pla-

ną. Apie naujus išvykimus bus pranešta balandžio mėn. Bet jau dabar galima pasakyti, kad bus išvežama kas mėnesį po 12.500 vyrų. Pietų vietnamiečių veikla Laose jau padarė priešui daug nuostolių, nes surdė tiekimą pietų link.

Ėjimas į S. Vietnamą. — Apie tai neseniai yra užsiminęs P. Vietnamo prezidentas, bet tas klausimas niekad nebuvo svarstytas ir dabar nesvarstomas. Tai yra P. Vietnamo vyriausybės reikalas, nes P. Vietname yra 100.000 S. Vietnamo karių, gi S. Vietname nėra nė vieno P. Vietnamo kario. JAV vyriausybė tą klausimą gali svarstyti tik tuo atveju, kada grėsme iš šiaurės pradėtų trukdyti Amerikai iš Vietnamo pasitraukti.

Rogers ir Kissinger. — Sen. Symington ir Fulbright pradėjo skelbti, kad kaip užsienio politikos patarėjas sekr. Rogers esąs nustumtas į antrą vietą, gi pirmą vietą užėmęs prezidento patarėjas Kissinger. Atsakydamas pr. Nixonas pareiškė, kad tie senatoriai šaudo tuščiais šoviniais. Abu minimi asmenys dirba kiekvienas savo srityje, vienas kita palydinti, bet vienas kitą savo vietos nėra užleidę. Juodu abu dirba labai gerai ir abiejų patarimai labai branginami.

Pekinas ir J. Tautos. — Kadangi dar niekas nežino, ką patikoms. Kinija mano apie savo narystę J. Tautose, todėl nieko konkrečiai apie tai negalima

pasakyti. JAV nuomonė bus pasakyta tada, kada tas reikalas labiau išryškės. Kitu atveju neseniai buvo pasakyta, kad JAV neatsimes savo turimų išpareigimų Taiwan saugumo atžvilgiu ir kad Taiwanas nebūs išmestas iš J. Tautų, kol JAV ten turės jai chartos suteiktą balsą. Amerikos santykius su kom. Kinija lems pačios Kinijos politika Amerikos atžvilgiu.

"Naujoji klasė" — beveidė ir išsigimusi (Iš Milovan Djilas raštų)

Pašalinus Chruščevą 1964 m., Sovietų partijos biurokratija lengviau atsikvėpė, nes atslūgo ją slėgusio valymų košmaro baimė. Ši kartą košmaras buvo užgulus stalinistus ir jų simpatikus, nes iš slaptosios Chruščevų kalbos visi buvo pasidarę išvadą, kad viskas radikaliai pasikeis ir daug kas turės atsisveikinti su iškliot partijos biurokratijos turėtomis galiomis bei privilegijomis.

Dabar partijos biurokratija vėl pasijuto saugi, bet neteko vizijos bei kūrybingumo, kurias nuo revoliucijos pradžios skatino valdančių sluoksnių nūolatinių valymų ir "istorijos pasmerktų" socialinių jėgų naikinimas. Tai skamba pasibaisėtina ir absurdiškai, bet, deja, taip buvo: tokioje totalitarinėje sistemoje, kaip sovietiškoji, naujos socialinės egzistencijos formos negali atsirasti kitaip, kaip tik valdančių sluoksnių valymais ir masinėmis represijomis.

Bet Chruščevio išvalymas betgi nereiškė jokios partijos biurokratijai priešingų grupės sunaikinimo. Faktas yra, kad valdžios ir ūkiniai aparatai yra dalis to paties politinio-partinio organizmo, tik kiekvienas turi savo skirtingą struktūrą, kastos požymius ir siauresnius interesus. Trumpai sakant, visi sovietinėje sistemoje vykę pasikeitimai buvo tarp tų trijų valdžios aparatų besikeičiančių santykių produktas.

Lenino laikais buvo ideologinė partijos vadovybė, bet partijos, vyriausybės bei ūkiniai organai buvo maždaug lygūs. Stalino laikais pradžioje visi organai buvo subordinuoti partijos aparatui, vėliau ir partijos aparatas pateko vieno asmens ar politinės policijos globon. Chruščevas bandė vėl atstatyti visų trijų aparatų lygybę.

Aišku, kad Chruščevas nebuvo tas genijus, kurs būtų paskūkę Sovietų S-gą ir laisvės ir demokratijos vandenį. Rusijos struktūra dar tebėra tokia, kad tik despotai-reformatoriai tegali padaryti pakeitimų. Ir Chruščev reformistinės tendencijos buvo tampriai susiriusios su jo asmenine galia. Kaip dinamiskas pragmatikas, Chruščevas elgėsi taip, lyg įsienėjusią sistemą būtų galima pakeisti idėjų surogatais. Bet partijos biurokratijai ir to buvo per daug: Chruščevas pasidarė jiems nebeatogus, net pavojingas.

Visos Sovietų vadovybės rekomavosi kaip "kollektyvai". Dabartinė vadovybė nuo visų kitų skiriasi tik tuo, kad neturi savo tarpe žymesnių asmenų. Tokia padėtis, atrodo, yra labai paranki partijos biurokratijai: visi jaučiasi lygūs. Jei ne kuo

BRAZINSKŲ LIKIMAS VĖL PAVOJUJ

Turkijos apeliacijos teismas kovo 8 panaikino ankstesnių teismų nuosprendžius, kad Pranas ir Algirdas Brazinskai, nukreipę sovietų lėktuvą į Turkiją, elgėsi kaip politiniai pabėgėliai. Tuo pačiu panaikinama ir politinio azyliaus teisė. Šis teismo nuosprendis, kad jie papildomai kriminalinį nusikaltimą, reiškia, kad jų likimas dabar yra Turkijos valdžios rankose. JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdyba, vadovaujama Vytauto Volerto, kovo 11 lankysis Washingtone, Turkijos ambasadoje ir darys žygį su laikyti Brazinskių išdavimą.

JAV Lietuvių Bendruomenės c.v. prašo visų lietuvių telegramomis ir laiškais prašyti Turkijos prezidentą ir vyriausybę neišduoti Brazinskių Sovietų Sąjungai. Jų išdavimas užtrauktų betarpe bausmę. Telegramas ir laiškus siųsti adresu: Premier

Minister of Turkey Hon. Suleyman Demirel, c/o Embassy of Turkey, 1606 23rd St., N. W., Washington, D.C. 20108. Turkijos ambasadorius: Hon. Melih Esenbel (Adresas tas pats).

—
Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, patyręs apie Turkijos apeliacinio teismo nuosprendį, apie tai painformavo kitus lietuvių veiksmus ir pats kreipėsi į Turkijos prezidentą telegrama: "Prašome Jūsų Ekselenciją neišduoti Prano ir Algirdo Brazinskių, pabėgusių iš laisvės iš sovietinės priespaudos Sovietų Sąjungai, nes jų išdavimas reikštų abiem — tėvui ir 14 metų sūnui — mirtį."

Vlikas prašo visų lietuvių organizacijų ir pavienių asmenų siųsti laiškus ir telegramas Turkijos premjerui ir ambasadoriui aukščiausi paduotu adresu.

pusiausvyra tarp partijos ir karinio aparato.

Bet kaip visos, taip ir šioji pusiausvyra negali ilgai trukti. Jėgos paslinkimas partijos aparato pusėn mažesniais galimais. Partijos ideologija ir kūrybiškumas nesulaikomai ir rita pakalėn. Sovietinė visuomenė nebegali vystytis nuo pasaulio atsiribojusi. Ar jėgos balansas pakryps armijos, karinės gamybos ir pasaulinės strategijos pusėn, ar žmonių gerbūvio bei tarptautinio susiderinimo pusėn, labiausiai lems išoriniai įvykiai.

Pasukimas ūkinės gerovės pusėn yra labiausiai komplikotas reikalas, bet jis būtų naudingiausias Rusijos žmonėms.

Bet nežiūrint valdančių grupių santykių, laisvės erėzijos Rusijoje plinta: nepasitenkinimo balsai stiprėja, politinės grupės dygsta, politinės bylos gausėja. Nėra matomų ženklų, kad tos grupės galėtų laimėti artimoje ateityje. Bet šiandien yra svarbu tai, kad jos yra, kad jos nebegalėtų būti sunaikintos, ir kad tie, kurie valdo šiandien ar vėliau valdys, nebegalėtų jaustis ramūs vien tik todėl, kad tos grupės atsirado ir veikia.

(Milovan Djilas, buv. Jugoslavijos Tito ginklėnė, patekęs nemaloni dėl Sovietų režimo negailestingos kritikos knygoje "Naujoji klasė", šiuo metu yra patikimiausias Rusijos gyvenimo reišinių aiškintojas. Tuo tarpu ten viskas vyksta taip, kaip pirmojoje savo knygos laidoje buvo numatė).

Norvegijos premjero melas neišgelbėjo

Oslo. — Nors vyriausybė oficialiai ir paprašė priimti Norvegiją į Europos Ūkinę Bendruomenę, tačiau ne politinės partijos, ne ūkinės organizacijos nėra šimtprocentiniai tikros, kad pasirinktas kelias yra teisingas. Vis dar tebesibaiminama dėl žemės ūkio ir žuvių rievės pramonės ateities. Nežiūrint to, kad visas Norvegijos eksportas ir importas iškliot su telpa Bendr. Rinkos kraštuose. Todėl tuo reikalu esama įsitempimo, kurį ir nereikšmingas įvykis gali išpūsti į didelio masto įvykį. Taip pereitą savaitę ir atsitiko — ne toks jau reikšmingas įvykis nuvertė vyriausybę.

Vieną dieną Oslo laikraštis Dagbladet atspausdino Norvegijos ambasadoriaus Briusely pasikalbėjimą su Bendrosios Rinkos pareigūnu, kuris tvarko Norvegijos priėmimo bylą. Į Rinką įstojimo priešais iš to pasikalbėjimo greit padarė išvadą, kad įstojimas į Rinką nevaudingas. Įstojimo šalininkai iš to padarė kitą triukšmą: Kas įsėvė spaudai slapta valstybinį dokumentą?

— JAV ir Prancūzija pasirašė susitarimą dėl bendradarbiavimo kovojant su tarptautiniais narkotikų spekuliantais. Pasirašymas įvyko Paryžiuje, ten buvo nuvykęs JAV teisingumo sekretorius J. Mitchell.

— Lenkijos kompartijos Gieris su palydovais iš politinio biuro lanko regioninius kompartijos organus. Veik visur, kur jau būta, paskirti nauji vadovai. Taip vyksta naujų vadovų politinės bazės organizavimas kompartijos suvažiavimų berengiant. Ten įvyks pagrindinis susirėmimas tarp senosios ir naujosios valdžios atstovų.

Maskva ir Bonna veda prekybos derybas

Bonna. — V. Vokietija ir Rusija čia pradėjo pasitarimus 1963 pasibaigusiai prekybos sutartčiai atnaujinti. Sutartis tiek ilgai nebuvo atnaujinta todėl, kad Bonnos vyriausybė reikalavo įjungti į ją ir prekybos mainus su V. Berlynu. Maskva vis nesutiko, bet dabar nieko nesakiusi apie Berlyną pati paprašė pradėti derybas dėl naujos sutarties sudarymo. V. Vokietijos vyriausybė linkusi manyti, kad Maskva jau apsisprendė Bonnos reikalavimą patenkinti — prekybą su V. Berlynu įteisinti sutartyje su V. Vokietija. Tai reikštų, nors ir de facto, V. Vokietijos politinių ir ūkinių ryšių su V. Berlynu pripažinimą.

N.Y. mokyklos naujoji bėdoj

New Yorko miesto Mokyklų taryba skelbia, kad mokslo metams užbaigti pritrūks 45 mil. dol. Todėl mažinsia mokytojų skaičių, nebebus samdomi nauji mokytojų pagalbininkai, tarybos centro ir skyrių raštinėse būsiąs mažinamas tarnautojų skaičius, nutraukiami visi mokinių užsiėmimai po pamokų, mokyklų remontai ir kiti ūkiniai pagerinimai, sumažinta mokiniams teikiama pašalpa transportacijos pasų formoj. Tai būslanti labai juoda diena New Yorko mokyklų istorijoje.

Pereitą savaitę visi siaurimosi programa buvo pranešta visos mokyklų sistemos administracinius pareigūnus vienon vieton sukvietus. Tuo tarpu žinoma tik tiek, kad visų šauksmų išklausius nutarta pradėti dar mokytojų mažinimo. Dar norima sukelti didelį alarimą ir spausiti miestą ir gubernatorių, kad surastų pinigų bent visiems mokytojams iki mokslo metų galo apmokėti.

Meras Lindsay tuojau pakartojo savo seną giesmę, kad valstija turi paremti miesto mokyklų išlaikymą. Gi netvarka miesto mokyklose auga ne dieno mis, bet valandomis. Per paskutines dvi savaites vyko riaušės šešiose high school ir trijose junior mokyklose. Vienoje žiauriai susibadyta peiliais ir durklais. Smurto aukos — mokiniai ir mokytojai. Priežastis? Vis tebekalbama, kad kalta rasinė neapykanta, bet žinantieji geriau reikalauja tvirtina, kad didžiausia ir pati svarbiausia priežastis yra visuotinis disciplinios paėrimas — mokytojai bijo savo teisėmis pasinaudoti, todėl jie prarado ir norą savo pareigas tinkamai atlikti.

10,1 mil. padalinta parapijų mokyklom

Albany. — Gub. Rockefelleris pranešė, kad jau pasiūta 10,1 mil. dol. vertės čekiai valstijos parapijoms mokykloms, kurias leido paremti valstijos seimelis pereitų metų sesijoje už tokių tų mokyklų atliekamus patarnavimus, kurie naudingi ir reikalingi valstijai. Viso buvo paskirta tam reikalui 28 mil. dol. Tokia parama bus tešiama ir kitais biudžetinėiais metais. Pagalbos suma apskaičiuojama pagal mokinių skaičių, kiekvienam pradžios mokyklos mokiniui skiriamas 15 c., gi high school mokiniams 25 c. per dieną.

New Yorko katalikų mokyklos dabar gavo 9,2 mil. dol., žydų 412,183 dol., liuterių 113,743 dol., kitų tikybų mokyklos gavo 258,931 dol.

Dabar seimelio vadovai ieško naujų būdų parapijoms mokykloms paremti. Vienas iš sumanymų yra algų apmokėjimas tose mokyklose dirbančioms, kurie ten dėsto pasaulietinius mokslus.

Baigėsi paliaubos prie Suez krantų

Pereitą sekmadienį baigėsi paliaubos prie Suez kanalo. Egiptas nebesutiko jų atnaujinti, bet apie tai pranešdamas Egipto prezidentas pridėjo, kad Egiptas šaudyti nepradės ir tės diplomatinės pastangas ieškodamas susitarimo su Izraeliu. Prieš tokį apsisprendimą įvyko slapta Sadato kelionė į Mask-

vą, kur gautas pažadas remti Egipto apsisprendimą. Tai laikytina nauju bandymu išgauti iš Izraelio kuo daugiau išreikštų išpareigojimų. Ta pačia proga pranešama, kad Egiptas vėl atsirado naujesnių Sovietų raketų ir daugybės tankų. Izraelis žitaip aptarė žinią: Sadato lūpomis kalba Maskval



Prez. R. Nixon

Vatikanu-rusų dialogas katalikų reikalu

Maskva. — Reuteris praneša, kad ka tik pirmą kartą Maskvą oficialiai lankęs Vatikano diplomatas arkiv. Agostino Casaroli pasakė spaudos atstovams, jog užmezgęs dialogą su Sovietų pareigūnais dėl katalikų padėties Rusijoje. Pasikalbėjimai su tais pareigūnais būvę pozityvūs ir korektiški. Jis

gavęs išpūdi, kad dialogo idėja jiems priimtina.

Casaroli susitiko ir su Rusijos ortodoksų bažnyčios vadais.

Oficialusis jo kelionės tikslas buvo deponavimas dokumentų dėl prisidėjimo prie jų rugno nuatominimo sutarties.



Urugvajaus lietuvių būrelis, dalyvavęs vainiko padėjimo ceremonijoje prie gen. Artigas paminklo, Montevideo mieste — Vasario 16 minėjimo proga. Prieky vidury Lietuvos atstovas Anatolijus Grisonas.

104 pareiškimai Lietuvos reikalu kongrese

JAV Kongresas — Senatas ir Atstovų Rūmai savo narių kalbomis bei pareiškimais kasmet atitinkamai pagerbia Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo sukaktį. Šiais metais sukaktis paminėta abiejose rūmuose pradedant š.m. vasario 9 d. Senatoriai ir atstovai apie Lietuvą, jos sukaktį, okupaciją, laisvės kovą kalbėjo beveik kiekvienos dienos posėdžiuose. Dvi dienos — vasario 18 ir 23 — buvo skirtos pasakyti visam būriui Kongreso narių. „Lietuvos dieną“ Atst. Rūmuose kalbėjo ar pateikė raštu pareiškimus 36 atstovai, o Senato „Lietuvos dieną“, vasario 23, kalbėjo ar pateikė pareiškimus 11 senatorių.

Iš viso šiais metais, ligi vasario 25 imtinai, 53-ją Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį minint, JAV-bių Kongrese kalbėjo ar pateikė pareiškimus — 27 senatoriai ir 67 Atst. Rūmų nariai.

Keturį atstovai kalbėjo po du kartus, tad A. Rūmuose Lietuvos laisvės reikalas buvo iškeltas 71 kartą. Taigi, iš viso apie Lietuvą Kongrese pasakyta 98 kartus. Galimas dalykas, kad Lietuva bus paminėta ir po š.m. kovo mėn. 1 d.

KALBĖJĘ KONGRESO NARIAI

Iš senatorių, kalbėjusių Lietuvos reikalu, demokratų partijai priklauso 10 ir respublikonų — 17 (čia įskaitomas ir sen. Buckley, konservatorių partijos atst.). Iš Atst. Rūmų narių apie Lietuvą kalbėjo 46 demokratų ir 21 respublikonas.

Lietuvą priminę Kongreso nariai — senatoriai, atstovavę JAV valstijoms — Arizona: Paul J. Fannin, respublikonas, California: John V. Tunney, demokratas, Colorado: Gordon Allott, r., Peter H. Dominick, r., Conn.: Abraham Ribicoff, d., Lowell P. Weicker, Jr., r., Illinois: Charles H. Percy, r., Indiana: Birch Bayh, d., Vance Hartke, d., Kansas: Robert Dole, r., Maryland: J. Glenn Beall, Jr., r., Charles McMathias, Jr., r., Massachusetts: Edward W. Brooke, r., Edward M. Kennedy, d., Minnesota: Hubert H. Humphrey, d., Nebraska: Carl T. Curtis, r., N. J.: Clifford P. Case, Harrison A. Williams, Jr., d., New York: James L. Buckley, kons., Jacob Javits, r., Ohio: William B. Saxe, r., Robert Taft, Jr., r., Pennsylvania: Richard S. Schweiker, r., Hugh Scott, Rhode Island: John O. Pastore, d., W. Virginia: Robert C. Byrd, d., Wisconsin: William Proxmire, d.

Kaip iš šio sąrašo matyti, šiais metais Senate Lietuvos

reikalu kalbėjo net devynių JV valstijų visi senatoriai, Lietuvą prisiminę ir valstijos, kuriose lietuvių visai nedaug — pvz. Colorado abu senatoriai.

Atst. Rūmuose apie Lietuvą kalbėjo šie 67 nariai, atstovaujantys valstijoms:

Alabama: John Buchanan, d., Arizona: John J. Rhodes, r., California: Glen M. Anderson, d., George E. Danielson, d., ir Charles M. Teague, r., Connecticut: William Catter, d., Robert N. Giaimo, d., Ella T. Grasso, d., John S. Monagan, d. ir Robert W. Steele, Jr., r.

Illinois: Frank Annunzio, d., Harold R. Collier, r., Robert McClory, r., Abner J. Mikva, d., William T. Murphy, d., Melvin Price, d., ir Charlotte T. Reid, r.

Indiana: Ray J. Madden, d., Louisiana: John R. Rarick, d.

Maryland: Edward A. Garmatz, d.

Massachusetts: James A. Burke, r., Harold D. Donohue, d., Louisa Day Hicks, d., ir F. Bradford Morse, r.

Michigan: William S. Broomfield, r., Charles C. Diggs, Jr., d., John D. Dingell, d., Gerald R. Ford, r., Martha W. Griffiths, d., Lucien N. Nedzi, d., ir Guy Vander Jagt, r.

New Jersey: Dominick V. Daniels, d., Edwin B. Forsythe, r., Henry Helstowski, d., James J. Howard, d., John E. Hunt, r., Joseph G. Minish, d., Peter W. Rodino, Jr., d., Robert A. Roe, d., Charles W. Sandman, Jr., r., ir Frank Thompson, Jr., d.

N. Y.: Joseph P. Addabbo, d., Mario Biaggi, d., Barber B. Conable, Jr., r., Thaddeus J. Dulski, d., Jack E. Kemp, r., John M. Murphy, d., Peter A. Peyser, r., John J. Rooney, d., Henry P. Smith III, r., Samuel S. Stratton, d. ir Lester L. Wolff, d.

Ohio: Charles J. Carney, d., William E. Minshall, r., Charles A. Vanik, d., ir Charles W. Whalen, Jr., r.

Pennsylvania: James A. Byrne, d., Daniel J. Flood, d., William J. Green, d., Thomas E. Morgan, d. ir Joseph P. Vigorito, d.

Rhode Island: Fernand J. St. Germain, d.

Texas: Robert Price, r., Washington: Brock Adams, d.

Wisconsin: Leslie Aspin, d., Henry S. Reuss d. ir Clement J. Zablocki, d.

PAZVELGUS VALSTIJAS, ATSTOVUS

Kongreso Atstovų Rūmuose vasario mėn. (ligi 25 imtinai) 67 nariai, kalbėję apie Lietuvą, atstovavo 18 valstijų. Jų

keturi kalbėjo ar pateikė raštu pareiškimus po du kart: E. B. Forsythe, N. J., P. Rodino, Jr., N. J., M. Price, Ill., ir R. J. Madden, Ind.

Kiekvieni požiūriu pirmoje vietoje žymėtina Connecticut valstija, nes iš jos šešių atstovų Lietuvą prisiminę net penki. Antroji vietoje iškyla New Jersey — iš 15 atstovų kalbėjo ar pareiškimus pateikė 10. Kitos žymėtos valstijos tai Michigan (7 iš 19), Illinois (7 iš 24), Massachusetts (4 iš 12) New York (11 iš 41 bendro atstovų skaičiaus) ir t. t. Lietuvos klausimą A. Rūmuose kėlė tolimųjų valstijų, kaip Arizono, Louisianos ar Texas atstovai, tačiau pasigirsta daugiau kalbėtojų iš Ohio, Pensilvanijos bei Californijos.

Visų kalbėjusių pareiškimai atspausdinti „Congressional Record“ leidinyje. Šalia pareiškimų, dažnas kalbėtojas prideda ir kelių miestų Vasario 16-osios minėjimo priimtas rezolucijas, Kongreso 1966 m. priimtos Rezolucijos 416 tekstą bei lietuvių pateiktus raštus apie Lietuvą, jos padėtį, kovą dėl laisvės.



Chicagoje balio vėją baigusių programą pradedama maldą. Iš k. į d. L. B. Chicago apygardos pirm. J. Jasaitis, ateištininkų atstovė B. Miniolaitė, kun. A. Zakarauskas, už jo programos vedėjas V. Kasniūnas, Lietuvos gen. konsulas dr. P. Dauzvardis. Vajaus metu surinkta 24,000 dol.

KAIP RUSAI NUŽUDĖ PROFESORIŲ J. KAZLAUSKĄ

SPAUDA

Iš Laisvę 1970 gruodžio nr. duoda konkretnesni ir platesni žinių apie Vilniaus profesorius Jono Kazlauskio nužudymą:

„1970 m. spalio 8 d. apie 1:30 val. p.p. prof. J. Kazlauskas paskambino žmonai, kad grįžtas pietų. Iš Mokslių Akademijos bibliotekos namo ejo pėsčias. Netrukus pralenkė jį juodos spalvos rusiška „Volga“ ir sustojo. Išlipo du civiliai apsiręję vyrai, sustabdė profesorį, kažką pakalbėjo ir visi trys sulipo į automobilį. Prof. Kazlauskas atsisėdo šalia soferio. Nuo to laiko niekas jo gyvo daugiau nebeatė.

Negrįžus jam namo, žmona paskambino į biblioteką, į universitetą, paskui jo draugams. Niekas nieko nežinojo. Seima susirūpino, Vilniaus universiteto profesūra susijaudino. Iškart kilo įtarimas, kad Kazlauskas pagrobtas, nes visi žinojo jo susikirtimą su sovietų saugumu. Tęsiant ieškojimą, buvo kreiptasi į Vilniaus policiją ir saugumą. Apie įvykį pranešė Vilniaus radijas ir profesorius nuotrauką du kartu buvo parodyta televizijoje. Paskui staiga viskas nutilo. Tik maždaug už poros savičių Vilniuje buvo gauta žinia, kad Kazlauskas „gydomas“ psichiatrinėje ligoninėje prie Maskvos. Taip pat sužinota, kad jis „gydymui“ kietai priešinosi.

Kada jis buvo nužudytas ir kada lavonas grąžintas į Vilnių ir įmestas į Nerį, niekas šiuo metu negali pasakyti. Kaip oficialiai skelbiama, lavonas upėje rastas lapkričio 17. Palaidotas lapkričio 20.

Nusikaltimui pridengti emgebistai surašė „teismo medicininės komisijos ekspertizės aktą“, kuriame pasakyta, kad mirtis įvykusi „nuo mechaninės asfiksijos, prigeriant vandenį. Kūne nerasta sužalojimų, būdingų kovai ar savyginai. Nerasta nė nuodingų cheminių medžiagų“.

Viskas taip gražiai suredaguota, kad būtų aišku kaip ant delno: prof. J. Kazlauskas pats nusikandino.

Kodėl komunistams parpo sunaikinti prof. J. Kazlauską? Vilniuje atsakoma aiškiai: jis buvo lietuvis patriotas, nors ir partijos narys. Buvo tikras mokslininkas: neslėpė paniekos „prievartos sistemai“ ir ją prievartą atnešėsi „didžiai tėvy-

tybių okupacijos klausimą kelti Jungt. Tautose, buvo priminti lietuvių išvežimai į Sibirą, Lietuvos rusinimas, ūkinis engimas ir kt. Vienas A. Rūmų narys, O'Neill, Mass., kalbėjo tik Simo Kudirkos reikalą, reikalaujant daryti žygius jo grąžinimo į JAV reikalą.

Kai kurie atstovai pareiškė savaimingų minčių, pvz., L. N. Nedzi, Mich., nurodė: pusę šių dienų JAV gyventojų nebuvo gimę, Sovietų Sąjungai užėmus Baltijos valstybes, ir pusę J. Tautų narių tuo metu dar nebuvo nepriklausomomis valstybėmis. Todėl, atstovo nuomone, reikia daugiau informuoti amerikiečius.

Kongreso nariai ne vienu atveju priminė, kad lietuvių tauta gyvena aštuonis šimtmečius, kad jos kalba — seniausia, iškėlė klausimą, kad Vakarams suteiktus nepriklausomybę Azijos bei Afrikos tautos, panašiai turėtų pasiegti ir Sovietai. Kai kurie atstovai reikalavo iš JAV griežtesnių žygių, ypač pasaulio viešąją nuomonę veikiant Lietuvos bei Baltijos laisvės klausimu. JAV Kongrese vasario mėnesio dienomis dar pabrėžta, jog lietuvių rodomas ryžtas atgauti laisvę tai pavyzdys visam pasauliui.

— Elta papildomai patyrė — JAV Kongrese kalbėjo apie Lietuvą dar šie A. Rūmų atstovai: Alphonso Bell, R. ir Barry M. Goldwater, Jr., R., abu iš Californijos, John C. Kluczynski, D. (Illinois), William B. Widnall, R. (N. Jersey), James J. Delaney, D. (New York), ir Gus Yatron, D. (Pennsylvania).

Tuo būdu ligi vasario 26 d imtinai Lietuvos klausimu Kongrese buvo pateikti 104 pranešimai. (Elta)

SPARTA — Rašomos mašinėls (v. kalbomis, radio, spalv. TV, computer, ir. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuolius ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11781. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SAVELSKIS — lietuvis advokatas — 87-26 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-KALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laido tuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-8434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vieništelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York'e, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnones medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnones medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkines, maišyts, spalvotas, lovosms užtiesalai, vilnones skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAŽELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (ga li vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountnside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radio stoti. Dir. prof. dr. Jokūbas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnaitis, WBMI - FM 95.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų Melodijų radio valanda, WMZK-FM, banga 98 mc, pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550 arba Bredis Realty tel. 883-5244.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Višinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val. ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12 - 12:45 val. p.p. Liet. Radijo klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Lietuviškam rajone — LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

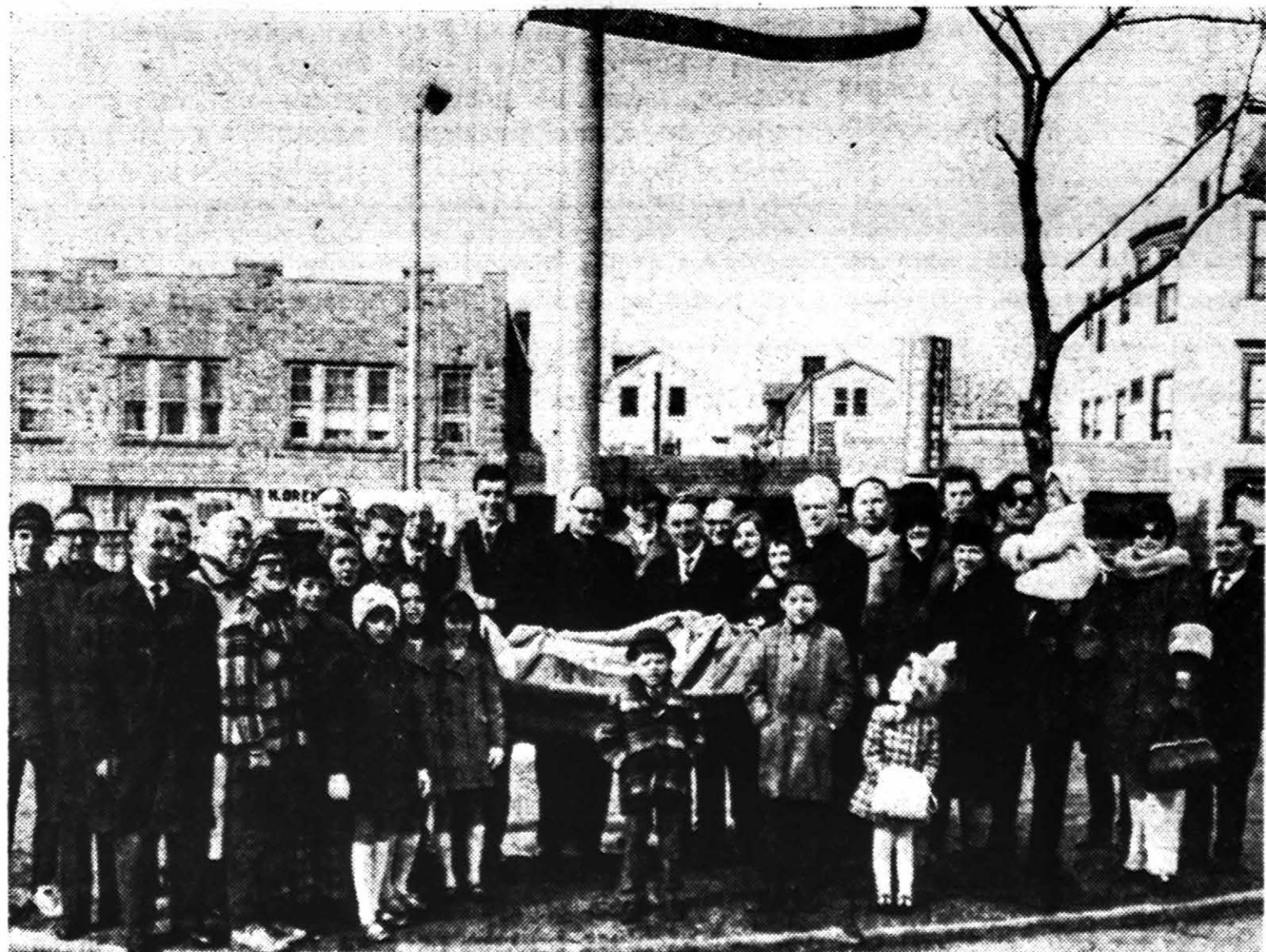
Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

NEBŪK: PER MAŽAI APSIDRAUŠS PER DAUG APSIDRAUŠS SKAMBINK LITUI!

APDRAUDOS: NAMŲ, MAŠINŲ, GYVYBĖS, ATSAKOMYBĖS

LITAS TRAVEL INSURANCE

94-10 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN, N.Y. 11421
(212) 847-5522



Kearny, N.J., vasario 14 buvo iškelta Lietuvos vėliava miesto aikštėje. Nuotraukoje — susirinkę lietuviai į vėliavos pakėlimą. Viduryje Sopulingosios Dievo Moti desinės miesto meras Anthony Cavalier.

DARBININKAS

THE WORKER

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsniai ir korespondencijos redakcijai taisyti savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai

saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtina

išlaikyti redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija netaisako.

Po kalbų ir laiškų...

Tebus stabtelta prie New Yorko "naminio reikalo" — Darbininko popietės, kur, tarp kitų, buvo atrinkta ir "žyminių" pagerbta šeštadieninės mokyklos darbuotoja.

★

Bet kokia atranka — žmonių ar knygų — net Nobelio premijos neapsieina be prieštaraujančių nuomonių: esą kiti labiau verti nobelių, oskarų, premijų. Tokios skirtingos nuomonės su prantamos tarp žmonių, kurių galvojimas nėra suuniformintas ir kurie taiko kitokių vertinimo matų.

Skirtingo vertinimo reiškiniai gali būti net naudingi: šalia vienos viršūnės iškeliamos kitos, ir kūryba bei gyvenimas ima rodytis įvairnesnis, turtingesnis nei temant vieną "kalną". Mūsų kuklioje new yorikinėje visuomenėje natūralu taip pat, kad kai kas nesutiko su tuo, kas buvo Darbininko redakcijos parinkta. Redakcija vadovavosi, jos supratimu, objektyviu matu — kiek objektyvus gali būti matematinis matas. Kitaip gali rodytis tiems, kurie vadovaujasi kitokiais matais.

★

Mokykliniai darbuotojai, kaip ir darbuotojai kitoje visuomeninėje veikloje, ateina, atiduoda ir išeina. Atplėdęs už tai jiems ne tiek, kad visuomenė juos įvertina. Aišku, toks įvertinimas glosto. Tikrasis betgi atplėdęs yra jų pačių vidaus pasitenkinimas — kad padarė, kas, pagal jų sąžinę ir jų sugebėjimus, turėjo būti jų padaryta. To vidaus pasitenkinimo negali atstoti joks kitas vertinimas.

O "žyminiai"? Jie labiau atestuoja pačios visuomenės subrendimą. Nesubrendusi visuomenė paima jai dirbančio žmogaus jėgas, paskui palieka jį užmaršty ir dairosi naujo, kurį galėtų išnaudoti. Juo labiau visuomenė subrendusi, juo labiau ji jaučia solidarumą su sa-

vo nariais, ypačiais tais, kurie jos gerovei dirba.

To siekė ir Darbininko "žyminiai" — prisidėti prie solidarumo stiprinimo.

Gaila, anksčiau nekilo mintis tuos mokyklinius žmones išryškinti. Ar daug kas dabar atmenam juos, net tuos, kurie mokyklai vadovavo? Ir mūsų atmin ty pvz. telikę A. Bendorius, P. Naujokaitis, I. Banaitienė, A. Samušis, E. Ruzgienė — dabar E. Ošlaipienė. Su pastarąja perėmė vadovauti jaunesnės jėgos, kurias su nuoširdumu ir šviesia viltimi teko čia sveikinti mokslo metų pradžioje.

"Žyminiai", dabar matom, padėjo atkreipti dėmesį į mokyklą. Kurie leidžia vaikams ir kurie neleidžia, pamatė, kad mokykla yra reikšmingas ir gyvas lietuviško gyvenimo veiksnys.

★

Kaip tik dėl to, kad jis gyvas, jis yra jautrus, galįs susijaudinti ir susierzinti. Tai žmogiška. Bet tegul ta pati visuomenė mato, kad mokyklos darbuotojai nėra bejausmiai, be ambicijų robotai. Tuo jie rodo dar suprantamesnį ir mum patiem artimesnį, o jei jie didesnio dėmesio verti, tai dėl to, kad jie neša didesnę ir sunkesnę naštą.

Dėl to mes ramiai sutinkame aną susierzinimą, kuris pažįstamas iš visų laiškų ir neviešų kalbų. Kiekvienas susierzinimas nėra malonus, nes palieka kartėlį. Tačiau tiesa, kad kartėlis, neišsakytas, slėgia, sprogdina, o po viešo išsiskyrimo ateina palengvėjimas. Lyg po vasarinės kaitros nusigraudėjimo.

Norim tikėti, kad tuo natūraliu keliu eis ir mokyklos darbuotojai. Kaip sportininkai, po rungtynių padavę vienas kitam rankas, jie tęs savo atsakingą darbą, dar labiau lydimi simpatijos tos visuomenės, kurios vaikams jie ruošia ateitį.

Pasikeis laikai, ir vėl bus naujas aktas...

Dr. Česlovo Masaičio sutrumpinta kalba Vasario 16-sios proga
Baltimorėje

bartinės nakties ir vėl prašvies mūsų tautos išsivadavimo ryštas, ji iš naujo prikels viską, ką nužudė svetimieji okupantai ir kad ji vėl sumegs savo likimo siūlą ten pat, kur jis nu-trūko 1940-taisiais metais. Ne. Keturiasdešimtiesi metai nebeprisikels, Lietuva neatsikurs.

Pasikeis laikai, ir bus vėl naujas aktas, nauja bus laisvė, sukurta tautos kančiomis, jos išstverme ir ryžtu.

Vasario 16-tosios prasmė yra daugiau negu praeitis ar valstybės santvarka. Šios dienos esmė yra idealas — didelis, šviesus ir nepasiekiamas, kaip tobulybė ir kaip absoliutumas.

Mes šiandieną minime laisvę, nes nei mes nei mūsų tauta laisvės idealo neprarado ir mes tikimės, mes žinome, jo niekados nepraras. Laisvės kaip ir idealo nepraranda tas, kas jos ilgis ir siekia, kas kenčia ir miršta dėl jos. Tik tas praranda laisvę, kas nustoja tikėti ateitimi, kas sudeda visą savo būtį, visą savo ateitį į dabarties momentą, į akimirkos malonumus, į šios dienos rūpestį ir baime, į savo nuovargio nevilgtį. Nei kalėjimai, nei sibirai, nei okupacija ne-

gali išplėsti idealo nei laisvės, jei mes patys jų neatsisakome.

Tik tai, kai mes savo gyvybę imame vertinti daugiau už gyvenimą, kai mes pasidarome tikrai trijų dimensijų ir prarandame ateities perspektyvą, tada mes prarandame laisvę, nors ir gyventume visų laisvių laisviausioje žemėje.

LAISVAS ŽMOGUS VERGIJOJ IR VERGAS — LAISVĖS SĄLYGĖ

Simas Kudirka ir Vytautas Simokaitis parodė mums, kad okupanto slėgiame Lietuvoje yra žmonių, kurių laisvė yra kaip mėlynųjų padangių beribė erdvė. Kokiai skirtumas tarp Simokaičių laisvės pavergtų tėvynės ir narkotikų vergijos šitame laisvių krašte! Kokiai skirtumas tarp žvilgsnio į idealą ir į ateitį ir tarp pablūsiusių akių, apsvaigusių momentalio malonumais, savo krašto išdavimu ir naikinimo troškiniu. Tai yra du kraštutinumai: ateities ir laisvės idealo meilė vergijoje ir naikinamosios nepykantos žudoma laisvė pačios laisvės tėvynėje. Simokaičių ir Brazinskių laisvės nepavergė okupanto priemesta priespauda, bet taip pat ir visos konstitu-

cijoje surašytos laisvės deklaracijos neišlaisvino šitame krašte, kurie ieško tik savęs, tik vienos akimirkos malonumų. Ta yra laisvės esmė: nei ji kitų duodama nei atimama. Mes patys ją pasirenkame arba ją atmetame. Dėl to mes čia ir susirinkome: ne minėti mirusio mūsų tautos laisvės epizodo pradžią, bet pasidžiaugti, kad nuolatine kova už laisvę tebėra gyva; gyva mūsų širdy, mūsų aplinkoj, tautoj ir visame pasauly.

LAISVĖ YRA TAIP PAT IR NAŠTA

Laisvė yra brangi palaima, tačiau ji yra kartu ir našta — kartais lengva kaip svajonė, bet labai dažnai sunki, kaip devyni akmenys ir kaip deganti kančios ugnis. Vieniems besiekiant laisvės pakanka sutvarkyti savo igėdžius ir savo paklusnumą politikams; kiti kaip Simokaitis ir Kudirka turi mokėti savo krauju už laisvės siekimą.

Šventųjų tikėjimas ir jų meilė bei atsidavimas Dievui neužteka, kaip rytmečio saulei, jiems bemiegant šiltam patale, bet jie suranda savo tikėjimo šviesą, nešdami savo našta ir suklupdami nakties tamsoj, ir vėl kopdami į spindinio kalno viršūnę. Taip ir laisvė nepažįsta kaip melsva laukų rugiagėlė nei sėjama, nei laistoma, bet ji išauga mūsų ilgesy ir siekime, mūsų aukoj ir troškime pakilt viršum kasdieninio pilkumo ir viršum savo nuovargio.

Aš norėčiau, kad šitas minėjimas būtų mums priminimas, jog tik laisvi žmonės, tokie, kaip Kudirka, Simokaičiai, Brazinskai ir tūkstančiai šibiro kankinių, sudaro tautą, kad be jų miestų ir kaimų gyventojai tebutų tik minia. Tik tie yra tikri žmonės, o ne minios bereikšmės dalelytės, kurioms laisvė brangesnė už akimirkos buvimą ir už trumpąją egzistenciją žemėje.

Dabar, kai mūsų gadynės beaugančioj spūsty žmogus vis lengviau ir lengviau pasiklysta ir dažnai praranda savo tikrąją esmę, išiliedamas į besistumdantį minią, mūsų tikėjimas laisve ir laisvės minėjimas yra

dar labiau reikalingi, negu visų praėjusios laisvės švenčių iškilmės. Šiuo metu labiau negu bet kada mes turim stabtelėti ties laisvės idealu, jam nusilenkti ir dedikuoti savo pastangas, savo ateitį ir savo tautos viltį.

LAISVĖ — BŪTI SKIRTINGAM

Šiandien labiau negu per visus mūsų praėjusius minėjimus mes turime pabrėžti savo lietuvišką kelią į laisvę, nes pati esminė, pati didžioji mūsų laisvė yra laisvė būti skirtingiems nuo kitų. Gerasis Plemuo palieka mūsų devynias - dešimtis devynius ir eina iš koto vieno atsiskyrusio, nes šis kaip ir visi kiti yra nepakeičiamas ir nepavarduojamas. Dievas yra kūrėjas, o ne fabrikantas: jis negamina tūkstančių toje pačioje formoje išspausių plastikinių žaislų likimui žaisti, bet jis kuria nepakartojamus unikumus — kiekvieną sielą skirtingą nuo kitų, kad ji pati savo vieninteliu būdu siektų savo laimės ir susirastų savo vienintelį kelią į savo kūrėją. Didžiausia mūsų laisvė yra laisvė pasirinkti savo nepakartojamą kelią į laimę. Dėkoti Dievui, kad jis nenudavė visų mūsų tuo pačiu atspalviu, o leido jis agūnais žydyti raudonai ir laukų ramūnei apsupt aukštinę savo širdį baltųjų žiedelių vainikais. Dievo kūryboje užteko įvairumo padaryti kiekvieną medžio lapą tik į save panašų ir nužymėti kiekvieno mūsų laimės kelią skirtingom gairėm.

Dabar, kai triukšmingi pranašai visa gerklę šaukiasi pasaulio lyginimo, kai didvyrių individualumas nukeliamas nuo senų altorių ir pakeičiamas pilkais ir paviršutiniškais minios panašumo stabais, taip lengva individui sutirpti gatvių susigrūdime. Todėl šiandien ypačingai mes turime pabrėžti, kad žmogus tik tol yra žmogus, kol jis yra nepakartojamas.

Todėl šiandien mes žvelgiame į mūsų atskirą lietuvišką laisvę, į mūsų skirtingą praeitį ir kilmę, į kuriuos yra atsiremus mūsų individualumas, mūsų nepakartojamas skirtingumas, tik mums vieniems priklausančias lietuviškos laimės kelias.



New Yorko Lietuvos gen. konsulas ir Liet. Laisvės Komitetas Vasario 16 buvo surengęs priėmimą, į kurį atsilankė ir senosios kartos lietuvių veikėjai Nuotrukoje — gen. konsulas A. Simutis, I. Trečiokas, E. Mikulajus, V. Sidzikauskas, A. Trečiokas. Nuotr. L. Tamošiūnas

IŠ ATSIMINIMŲ

MIKALAJUS KATKUS

(8)

Dar viena naujenybė. Anais laikais, sakant mano laikais, tiek aukštose, tiek neaukštose mokyklose nebuvo moteriško elemento: moteriškas žebuvio priedas prie vyro, namų židinyje ugnies sergėtojas; mokykloje nebuvo nei mokinių, nei mokytojų moteriškų. Buvo kalbama apie tiesų sulyginimą, vadinasi, apie moterų emancipaciją, bet realaus sulyginimo nebuvo. Moterims atidaryta viena profesija — jos buvo prileidžiamos prie moterų ir vaikų gydymo. Tik gale praėjusio šimtmečio moteriškų darbuotė prilygsta vyrų darbuotei, ypač rusų moteriškų, kada jos išėjo į politinę areną ir, kovodamos už bendrą laisvę, nesibijoję jokių aukų. Reikia manyti, kad moterys įjūdė, siekdamos savo tiesų, neapsistos, įgavę jų, tik žyngnos toliau; palikdamos vyrų žinioje jėgą ir medžiagą, savo žinion paims dviasį ir pasistatys sau uždavinį plėsti gyvenime žmoniškumą ir jaukumą. Pagaliau dar paskutinė pastaba, ta jau patriotiško pobū-

džio. Peržiūrėję oficialų Akademijos studentų sąrašą. Prie kiekvienos pavardės buvo užrašyta kilmė: tas popo vaikas, tas miestietis. Prie mano pavardės parašyta "valstiečio sūnus"; ieškau daugiau tokių ir randu dar valstiečių sūnus kitus du. Vadinasi, iš visos Rusijos, iš didžiausio ploto valstybės, iš dviejų šimtų milijonų gyventojų Akademijoje yra trys valstiečiai. Kurios gi Rusijos gyvenančios tautos? Ogi visi lietuviai, būtent, aš ir du suvalkiečiai, Kalasauskis ir Grinevičius. Jei eitum per visas rusų aukštojo mokslo įstaigas, rastum tą patį: kur studentas lietuvis, tai valstietis, ir, atvirkščiai, kur studentas valstietis, tai lietuvis.

Niekas iš valstybės vyrų, nei iš Lietuvos stebėtojų mokslo vyrų tos smulkmenybės nežiūrėjo, nepastebėjo, kad iš Rusijos valstiečių vieni Lietuvos valstiečiai mokosi aukštose mokyklose, o jei būtų žiūrėjęs, nebūtų kreipęs dėmesio dėl jos menkumo. Pasirodė, kad ta smulkmenybė turi pasaulinę

reikšmę; ji pakeitė Europos žemėlapi, įnešdama į jį naują valstybę. Niekas neujo devyniolikto amžiaus mokslininkų atgiedotas lietuvių dviasį "amžina atilsis", nepasitikrino nuomonę, kad Lietuva nuėjo į praeitį, kad ji sudaro tolimos istorijos dalyką.

Lietuvos ūkininko palinkimas leisti į mokslo bent vieną vaiką yra narvelė, iš jos kyla akutė, ir tos spurgas, atžala ir galop jaunas Lietuvos nepriklausomybės medis, lyg gelė našlaitė pražydes trispalviais žiedais.

SESERI METAI LATVIJ KRASTE

Ziemą 1878-79 m. prabuvau tėvo namuose, teiraudamasis ir galvodamas, kur eiti, į kurią pusę dūmti. Patarlė sako: "Per žmones į žmones, per šventuosius į dangų." Taigi 1879 m. balandžio mėn. gale aš atsiaradau Latvijos krašte. Važiavojant nuo Dvinsko gelžkeliu į Petrogradą, gal penktą, gal šeštą stotis pavadinti "Ponderi", toje stotyje išlipau ir, pavažiavęs vakarais 35 kilometrų, privažiavau bažnytiemį ir dvarą Marienhauzą.

Tai mano kelionės tikslas. Nėr reikalo siekti tolimus kraštus — Amerika ar Afrika, kad patirtum idomių dalykų, man regis, kiekvienas, kurs domisi istorija ir etnografija, atsira-dęs aname krašte, suvoks, ly-

giai kaip ir aš, malonaus netikėtumo jausmą.

Skaitydami Lenkų-lietuvių valstybės istoriją, sutinkame vardą "Inflantai", apie tą kraštinę rašoma buvo nedaug, netiksčiai ir prabėgsmiais. Užėjus Rusų gadynei, Inflantai priskirti prie Vitebsko gubernijos, įdėti jiems apskrčių vardai nei geografiijoje neminimi, nei žemėlapiuose nežymimi, nei dailioje rašliavoje nei vienas rašytojas neužvelgė to krašto, nepaskelbė jo svetui. Inflantų pavadinimas visai išnyko.

Kalbamasis kraštas, grynai apgyventas latvių katalikų, priklausanti prie Mogiliovo vyskupijos su vyskupu Petrograde, turįs 52 katalikiškas parapijas, užima vakarinę pusę Vitebsko gubernijos, didumo bemaž kaip Lietuva. Vietiniai latviai savo žemę vadina "Myusu svata Inflantu zeme", o Latviją jie vadina "Vyczeme", reiškia — vycių žemė, riterių žemė.

Jie nepažino kardininkų bažnyčios, nei vokiškos kultūros, nei protestantizmo. Krikščionybę jie priėmė iš lenkų ir su lenkėjusių lietuvių rankų katalikybės lytyje, jokia kultūra nei civilizacija jų nepasiekė, ir gale devyniolikto amžiaus civilizacijos atžvilgiu jie buvo tokie, kaip ir pirmi tūkstančio metų. Yra maldaknygės su poetariais ir maldomis, bet bažnyčioje jas vartojant man neteko matyti.

Knygos tos viešai gaminamos ir dalinamos slapta. Ant mūsų užsiūpolė rusai, lenkai ir vokiečiai, ant anų latvių nieklausoma buvo nedaug, netiksčiai ir prabėgsmiais. Užėjus Rusų gadynei, Inflantai priskirti prie Vitebsko gubernijos, įdėti jiems apskrčių vardai nei geografiijoje neminimi, nei žemėlapiuose nežymimi, nei dailioje rašliavoje nei vienas rašytojas neužvelgė to krašto, nepaskelbė jo svetui. Inflantų pavadinimas visai išnyko.

Gamta ten ne ta, kaip pas mus. Miškas pasitraukęs nuo vieškelio daugiausia per kilometrą. Čia išmėtytos kaimelės ir vienkiamiai. Daugiausia miškas o tas miškas baigiasi už 20-30 kilometrų ten, kur eina lygiagrečiai kitas vieškelis. Jei tame tarpe pasitaiko upelis, tai papuliu irgi gyvena žmonės.

Pavasaris ten ateina visu mėnesiu vėliau, o žiema visu mėnesiu anksčiau, negu pas mus: šilto laiko tiek tėra, kiek reikia avižoms užaugti, pradžioje spalio jau žemė užšalus.

Vasara labai graži, neperkaršta, o tu lakstingai tai kiekvienam krūme! Matome, ežerų plauko antis su ančiukais. "Tai laukinė antis, — sako man vietinis gyventojas, — jų

čia pakraščiais lendrynuose pilna."

Dvaras Marienhauzas, į kurį patekau, užima plotą keturiasdešimt tūkstančių hektarų, priklauso našlei Lipskieni ir jos keturioms dukterims. Be Marienhauzo, jos turi ir daugiau dvarų, minėdavo dvarą Smolva, — gal tas pats, ką Lietuvoje. Lipskių bočiai yra veikę Lenkų istorijoje, taigi buvo joms kuo didžiutis, didžiavosi savo istorine pavarde. Už akių ir į akis mes, dvarionys, senąją poniją vadinome "Pani maršalkova", latviai vadino "lyla mote", reiškia — didi motina. Dėl panelių pavadinimo nesisistėme: mes sakėme "panelė", latviai "jumprova". Tai buvo moterų dvaras: prie ponios ir jos trijų dukterų (ketvirthoji buvo ištekejusi už grafo Zabie-lo) buvo tarnyboje ir dvidešimt visokio amžiaus panelių.

Dvaras ir visas ūkis buvo ponios valdomas, ir tai buvo valdymas tvirtas, lyg vyriškos rankos. Į toki dvarą aš dabar pri-stojau tarnauti. Sulig rangu dvariškaiki mane vadino "lovčy", latviai vadino "meža kungs", reiškia — miško ponas.

Mano pareiga buvo išdavinėti medžiagą tiltams ant vieškelio, užrašinėti, kiek kuris eigu-lių pristato sumedžiojęs miško paukštienos, kiek jo žinioje pri-plėsta karnų ir kitas kas. Svietas karnavo ponų miškuose iš pusės: pusė karnų sau, pusė po-

nui. Karnos sudarydavo prekybos dalyką.

Pas mus senesnieji žmonės gali atsiminti, kad Krakėse, Grinkišky turgaus dienose matydavo didelę vezimą, karnų prikrautą, tai tos karnos galėjo būti iš Vitebsko gubernijos atgabentos. Dvarų nereikėjo dėl karnų gaščių. Atvažiudavo rusas pirklys ir nupirkdavo visas syki. Reiškia, pinigai patys iš miškoėjo į dvarą, be jokio iš pono pusės pasipirpinimo.

Be šių pareigų, buvo kitas darbas. Dvaro miškai buvo su-skirstyti į penkiolika padalinių, kiekviename buvo po eigu. Kiekvienas privalėjo apvesti mane aplink paskirtą jam. Eju eju per vasarą, nei pusės miško neapėjau. Priename ilgą, tiesią liniją, gerai išvalytą, eigu-gulys sako: "Čia, kitoje pusėje, jau Pskovo gubernija, Ostrovo apskritys." Apie kokį upelį eigu-gulys tą patį pasako.

Vieną sykį užėjome mešką, ji braidė po vandenį ir smagu-riavo mėlynėmis uogomis; pa-mačius mus, greitai nupliau-kejo. Eigu-gulys parodė čia pat jos išdraskytą skruzdyną, mat, ji mėgsta ir skruzdėles. Mačiau du vilkus: sėdime vieną sykį, silsimės; išgirdome — už miško sualeno piemenys, o neilgai trukus, išbėgo du vilkai; vienas nešasi aviniuką isikandęs. Jau mes tvėrėmės už šautuvų, bet ir jie, pamatę mus, bloškėsi kitą pusę. (Bus daugiau)

Vasario šešioliktoji Philadelphijoje

Philadelphijos ir jos apylinkių lietuviai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 53-ąją sukaktį paminėjo vasario 21 dieną. Tą sekmadienio rytą Sv. Andriejaus parapijos salėje, gausiai dalyvaujant visuomenei ir organizacijų atstovams su vėliavomis, mišias už pavergtą Lietuvą atnašavo ir išpūdingą pamokslą pasakė kun. Kajetonas Sakalauskas. Vilties choras savo sekmadieninį repertuarą papildė gražiai atliktomis, prišventomis šventei giesmėmis.

Popiet Lithuanian Music Hall salėje į iškilmingą minėjimą atsilankė arti 600 žmonių. Minėjimas pradėtas vėliavų i-nešimu ir turiningu LB apylinkės pirmininkės Aušros Zerr žodžiu. Reikšmingą invokaciją sukalbėjo naujas filadelfietis kun. Alfonsas Savickis, Sv. Jurgio parapijos vikaras. Zuvusieji už laisvę buvo pagerbti Vilties choro išpildyta J. Naujalo giesme "Malda už tėvynę".

Idomūs prelegentai

Minėjime pagrindines kalbas pasakė du žinomi žmonės: žurnalistė Edith Kermit Roosevelt iš Washingtono ir inžinierius Valdas Adamkus iš Cincinnati.

Edith K. Roosevelt gerai susipažinusi su pavergtą tautų padėtimi ir etninėmis grupėmis Amerikoje, savo kalbos temą pasiskyrė Simo Kudirkos įvykio nagrinėjimui. Jos įsitikinimu

Coast Guard pasielgimas su pagėbėliu nebuvo tik neprotin-gas kelių žmonių sprendimas, bet valstybės departamento nusistatytos linijos įvykdymas. Savo nuomonę prelegentė patvirtina kongresmano Wayne Hays komiteto išleistais dokumentais ir valstybės departamento direktivais. Kad Kudirkos incidentas iškilo į viešumą, tai yra mūsų nuopelnas, todėl prelegentė ragina mus reikštis ne tik panašiuose atsitikimuose, bet ir visą laiką. Ji tautines grupes vadina "freedom loving underground", kurios turėtų išeiti į viešą darbą — į politinį Amerikos gyvenimą.

E. K. Roosevelt labai nusi-stebi, kad, nežiūrint mūsų sugebėjimo, labai mažas skaičius dirba valdžios organuose. Žmonės, kurie tas vietas dabar turi užimę, yra sutirpę ir praradę savo tapatybę, todėl negali suvokti etninių grupių problemų bei siekimų. Prelegentė, baigdama savo kalbą, ragino įgyvendinti "ethnic power" idėją, nes padėti sau ir iškelti mūsų tėvų žemei daromas skriaudas galime tik patys.

Inž. Valdas Adamkus savo nuosirdžio kalboje pateikė gražių minčių lietuvių išlaikimo rūpesčiuose ir patarimų laisvės siekimui Lietuvai. Jo ramus ir kuklus kalbėjimo būdas, aiškus minčių perteikimas maloniai nu-teikė minėjimo dalyvius, ir su dideliu atidumu buvo klausoma

jo kalbos. (Siūlyčiau V. Adamkaus kalbą paskelbti spaudoje, kad ir kitų vietovių lietuviai galėtų ją išgirsti).

Prelegentas iškėlė pavojus, kurie supa mus, lietuvius, šiandien. Jis kvietė budėti ir nepasiduoti savanoriškai nutautėjimo procesui. Veikloje bandyti suderinti žodžius su veiksmu. Stengtis neatstumti nė vieno, kas nori nuosirdžiai dirbti. Didelį dėmesį kreipti į jaunąją kartą, išlaikant šeimoje lietuvių, ir savo darbu bei pasiaukojimu įkviepti meilę Lietuvai ir savo žmonėms.



Invokaciją kalbą kun. Alfonsas Savickis. Nuotr. K. Čikoto

Meninė dalis

Minėjimo meninę dalį išpildė Jadvygos Matulaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė iš New Yorko, Philadelphijos "Vilties" choras, vadovaujamas Leono Kaulinio, ir Vinco Krėvės vardo šeštadieninės mokyklos choras, vadovaujamas O-nos Pliuskonienės. Chorams akomponavo Anelė Kaulinytė, šokių grupei — Rimas Juzaitis.

Publiką žavėjo dailus jaunimas, vikriai atlikęs visą eilę liaudies šokių. Ypatingai daug plovimų susilaukė savo estetika ir ritualine nuotaika pasižymintis vestuvių šokis "Rezginėlė".

Vilties choras, savo honorarą paaukojęs laisvinimo reikalams, nuotaikingai išpildė keletą liaudies ir lietuvių kompozitorių dainų.

Šeštadieninės mokyklos mažieji choristai, rūpestingai paruošti mokytojos O. Pliuskonienės, jaudino žiūrovus savo nuosirdžiu ir entuziastišku dainavimu.

Sį nepriklausomybės šventės minėjimą rengė komitetas sudarytas iš Pietinės New Jersey ir Philadelphijos LB apylinkių, vadovaujamas A. Zerr. Minėjimą pravedė buvęs LB Phila. apylinkės pirmininkas Gabrielius Mironas. Jis gražiai pristatė svečius, skaitė proklamacijas ir sveikinimus, kurie buvo gauti iš estų, latvių, ukrainiečių, valstybės departamento, Philadelphijos mero, Pennsylvanijos gubernatoriaus, abiejų senatorių ir iš kelių kongresmanų.

Meninės programos pranešėjos pareigas dailiai atliko Onutė Valaškaitė, turinti Nationalities Queen titulą. Skulptoriaus Petro Vaškio ir Kazimiero Cikoto rūpesčiu šiais metais ypatingai gražiai ir skoningai buvo papuošta scena, kas daug prisidėjo prie iškilmingos minėjimo nuotaikos.

Minėjimo aukos buvo renkamos laisvinimo reikalams, aukotojams pasisakant, kam savo pinigų skiria. Rezultate didesnė dalis visų aukų buvo paskirta Liet. Bentrūmonei, pasakui Vlikui ir Altai.

Minėjimas mokykloje

Vinco Krėvės vardo šeštadieninė mokykla Lietuvos nepriklausomybės šventę paminėjo vasario 20, šeštadienį, savo aplinkoje.

Po sutrumpintų pamokų Sv. Andriejaus parapijos salėje buvo surengtas minėjimas. Šventė mokyklos auklėtiniams su kiekvienais metais darosi daugiau suprantama ir svarbi. Dalyvaujant mokinių tėveliams ir artimiesiems, minėjimas pradėtas Lietuvos himnu. Mokytojas Vytautas Muraška paaiškino apie Vasario 16-sios prasmę. Programą pravedė 9 ir 10 skyrių mokinės. 7 ir 8 skyrių mokiniai išpūdingai atliko apeigas su švieselėmis, uždegdami septynias įvairiomis intencijom. Paskutinioji buvo pašvesta Simui Kudirkai už jo ryžtą siekti laisvės.

Idomiai ir originaliai pasirodė 5 ir 6 skyriai, paskaitydami savo parašytus apibūdinimus lietuviškos veiklos ir lietuvių supratimo temomis. 1, 2, 3 ir 4 skyrių mokiniai padėklavo visą eilę eilėraščių, kuriuos atliko pavieniai ir montažo formoje. Mokyklos patys mažiausieji — darželio lankytojai su trispalvėmis vėliavėlėmis linksmai pašoko rateli. Minėjimo pabaigai mokyklos choras atliko keletą dainelių ir maldą už tėvynę.

Spaudoje ir kitur

Apie būsimą minėjimą Philadelphijos spaudoje pirmiausia buvo paminėta vasario 15 The Evening Bulletin laikraštyje. Šis dienraštis trumpai pranešė, kad E. K. Roosevelt atvyksta pasakyti kalbą pas lietuvių.



Vasario 16 Lietuvos vėliava plėvėsavo prie Philadelphijos miesto valdybos. Ta proga lankėsi lietuvių Bentrūmėnės atstovai ir gavo iš burmistro James J. Tate proklamaciją, kurią skelbia Lietuvos nepriklausomybės dieną. Nuotrauką iš k. j. d. miesto atstovas Joseph L. Zazychny, LB Philadelphijos apylinkės pirmininkė Aušra Zerr ir Gema Kreivėnaitė.

Minėjimo dieną, t. y. vasario 21, tas pats laikraštis patalpino vedamąjį, užvardintą "A Lithuanian Anniversary". Jame trumpai užsimenamas Kudirkos įvykis, pabrėžiant, kad tai nebuvo pirmas ir nebus paskutinis įvykis, kuris patrauks visuomenės dėmesį į Lietuvos sunaikinimą padėti. Toliau sakoma, kad laisvės troškimas Lietuvoje yra labai gyvas. Jo nesunaikino nei Stalino žiaurumai, nei jo įpėdiniai su savo tautinio užslopini-

mo planais. Ir kad Amerikos lietuviai, minėdami 53 sukaktį nuo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, teprimena kitiems amerikiečiams apie tvirtą išpareigojimą ir meilę laisvei.

Po minėjimo sekančią dieną The Evening Bulletin plačiai aprašė gausų lietuvių dalyvavimą salėje, žurnalistės E. K. Roosevelt kalbos ištraukas ir pasikalbėjimą su pirmininke A. Zerr, kurios nuomone Kudirkos tragedija padidino daugelį iš letargo miego ir uždegė kovai prieš tėvų žemės okupantą.

Vasario 13 dieną per pagrindinę Philadelphijos klasikinės muzikos stotį (WFLN AM-FM) buvęs "Laisvės Žiburio" radijo programos vienas iš redaktorių — Antanas (Tony) Mazeika paruošė ir pravedė pusės valandos programą anglų kalba Vasario 16-sios proga. Šalia lietuviškos muzikos su komentarais, A. Mazeika įdomiai pristatė Lietuvos padėtį, paskutinius įvykius ir lietuvių veiklą.

Tokio pobūdžio programą per šią amerikiečių stotį jau keletą metų išrūpina Teresė Gečienė.

Deklaracijos ir atsišaukimai

Visiems Pennsylvanijos 27 kongresmanams, abiem senatoriams, prezidentui Nixonui, vėbės sekretoriui W. P. Rogers ir JAV ambasadoriui Jungtinėse Tautose pirmininkė Aušra Zerr paruošė ir išsiuntinėjo atsišaukimą, kuris minėjimo metu buvo visų dalyvių priimtas. Siame atsišaukime buvo išdėstyti Brazinskų, Kudirkos ir Simokaičių įvykiai, liudiją šiandieninį Sovietų žmogaus teisių paneigimą ir laisvės troškimo slopinimą Lietuvoje. Atsišaukime buvo prašoma Amerika pradėti akciją Jungtinėse Tautose siekiant Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Taip pat raginama JAV valdžia išleisti direktivas, kurios duotų nurodymus, kaip elgtis su asmenimis, prašančiais politinės prieglaudos. Tokios direktivos turėtų būti suprantamos aiškios linijos ir priimanos visuomenei. Atsišaukimas buvo patalpintas Congressional Record vasario 18 dienos laidoje.

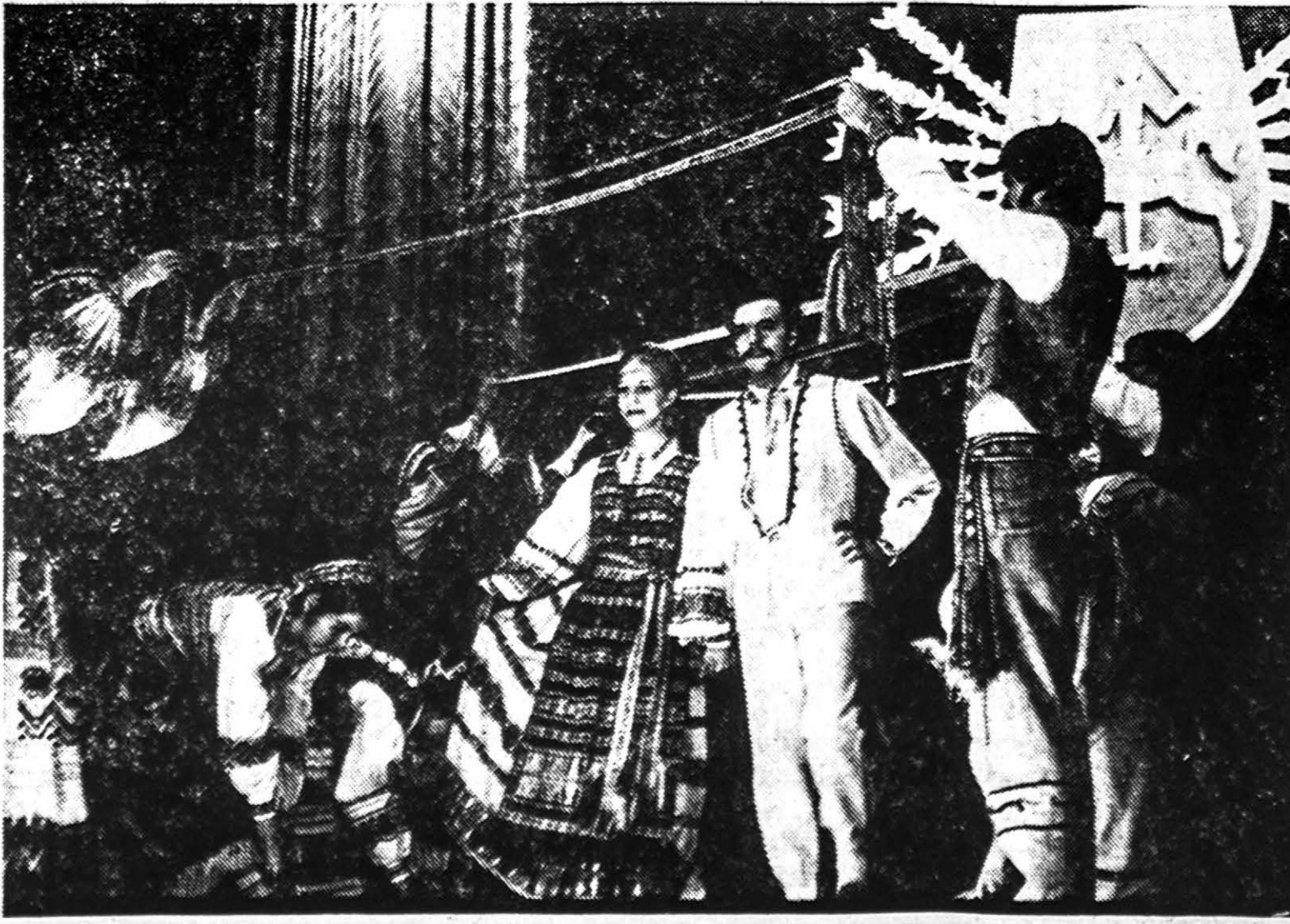
Philadelphijos meras James H. J. Tate (vasario 10) ir gubernatorius Milton J. Shapp (vasario 11) priėmė lietuvių delegacijas, kuriom buvo įteiktos proklamacijos, skelbiančios vasario 16-ąją lietuvių dieną Philadelphijoje ir Pennsylvanijoje. Vasario 16 Philadelphijos miesto rotušėje buvo iškabin-ta Lietuvos vėliava. S. M. J.



Pagrindinę kalbą angliškai pasakė žurnalistė Miss Edith Kermit Roosevelt. Nuotr. K. Čikoto



Philadelphijos "Vilties" choras gieda Maldą už tėvynę. Diriguoja Leonas Kaulinis. Nuotr. K. Čikoto



New Yorko lietuvių tautinių šokių grupė, nuvykus į Philadelpiją, šoka Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime. Grupę vadovauja Jadvyga Matulaitienė. Nuotr. K. Čikoto

PLAČIAI PAMINĖTA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖ

Šiais metais Hartforde Lietuvos nepriklausomybės minėjimas prasidėjo vasario 11 d. (ketvirtadienį) lietuvių delegacijos apsilankymu pas gubernatorių. Delegaciją sudarė: Šv. Trejybės lietuvių parapijos klebonas kun. Juozas Matutis, L.B. Hartfordo apygardos sekretorė Zita Dapkienė, L. B. Hartfordo apygardos vicepirmininkas Algis Dragunevičius, L. B. Hartfordo apylinkės pirm. Alfonsas Dzikas ir inž. Valerijonas Balčiūnas.

Naujasis Connecticuto gubernatorius Thomas Meskill maloniai priėmė lietuvių delegaciją, paskelbdamas deklaraciją, kurioje vasario 16-ji pavadinta Lietuvių diena. Be to, kapitoliuje leido iškabinti Lietuvos vėliavą.

Taip pat Hartfordo burmistras Ann Ucello irgi paskelbė Lietuvos adresu proklamaciją ir leido iškabinti Lietuvos vėliavą rotušės rūmų priešaky.

Antroji minėjimo dalis vyko vasario 14 d. Šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje, kur buvo už Lietuvą atlaikytos mišios ir kitos pamaldos. Pamaldos buvo 10 val. rytą. Prasidedant mišiomis, ir bažnyčia suėjo uniformuotos (skautai, Šabonio postas, moterų pagalbinė Veteranų organizacija) ir neuniformuotos, kaip ramovėnai, su vėliavomis organizacijos. Mišias aukojė ir patriotinį pamokslą pasakė klebonas kun. J. Matutis. Per mišias giedojė muz. J. Petkaičio diriguojamas, „Aido“ choras. Pagiedojo kelias giesmes ir JAV bei Lietuvos himnus. Pažymėtina, kad pamaldose dalyvavo ir naujasis Connecticuto gubernatorius Thomas Meskill su šeima.

Lietuvos nepriklausomybės sukaktį vasario 14 d. paminėjo ir lietuvių „Tėvynės Garsų“ radijo valanda. Savo programoje pakartojo Conn. gubernatoriaus proklamaciją, pasakytą lietuvių delegacijai vasario 11 d.; perdavė A.L.T. pirm. dr. Kazio Bobelio ir Vliko pirm. dr. J. Valiūno atsišaukimus. Taip pat ir muzika bei dainos buvo pritaikintos šventei.

Gi plačiausia minėjimo dalis

HARTFORD, CONN.

buvo 3 val. po pietų L.A.P. klubo salėje. Minėjimą atidarė L. B. Hartfordo apylinkės pirm. Alfonsas Dzikas. Maldą sukalbėjo Šv. Trejybės lietuvių parapijos klebonas kun. J. Matutis. Atsistojimu pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę. Pirmininkas padarė praeitų metų keturių mėn. apžvalgą, kad lietuviai iš paverptos Lietuvos veržiasi į laisvę, ir mus tai be galo džiugina... Ypatingai buvo sukrėtęs mus Simo Kudirkos nelaimingas žygis į laisvę.

Paskui pirmininkas minėjimo vadovavimą perdavė Jurgui Kirkui. Birutė Zdanytė perskaitė Conn. gubernatoriaus proklamaciją. Vytenis Neortas perskaitė Hartfordo miesto Ann Ucello proklamaciją, kurioje ji pažymėjo, kad rusai yra okupavę Lietuvą ir įjungę į savo imperiją. Ir ji leido iškabinti Lietuvos vėliavą miesto rotušės fronte.

Pristatyti Lietuvos savanoriai-kūrėjai: Petras Baltrukonis, Jurgis Dragunevičius, Pranas Spakauskas, Matas Palubinskas ir Ramanauskas.

Kristina Saimininkaitė puičiai padėklavo eilėraštį „Aš čia — gyva“. „Aido“ choras padainavo 4 dainas: „Siaurės pašvaistė — Stepo Sodeikos“, „Mūsų tėviškė“ — Juozo Stankūno, „Lietuva“ — Juozapaitis ir „Kur tas kelias“ — Makačino. Po to Estijos delegatas tarė žodį, pareikšdamas, kad Lietuva, kaip ir Estija bei Latvija, vėl atgaus nepriklausomybę.

Sigutė Banevičiūtė padėklavo Maironio „Vilnių“. Po to lituanistinė Svyturio mokykla gražiai suvaidino „Vilniaus įkūrimo legendą. Pabaigai skautės pašoko Linelius ir Audėję.

Pagaliau pagrindinis kalbėtojas Romas Kezys davė pluoštą minčių apie mūsų šių dienų nuotaikas. Savo mintis daugiausia sujungė su Brazilskų, Kudirkos ir Simokaičių įvykiais. Pažymėjo, kad šie įvykiai lietuviams padarė daug daugiau, negu kiti ankstesnieji mūsų žygiai. Tik reikia, pasak prelegento, jų neišleisti iš akių, minčių ir mūsų veiklos, siekiant Lietuvai laisvės...

Vienbalsiai priimtos svarbios rezoliucijos, kurios pasiūstos JAV prezidentui, Valstybės sekretoriui ir kitur.

Minėjime aukų surinkta 1,192 dol.

Jonas Bernotas

Saulėtas
St. Petersburgas
švenčia Vasario 16

Vasario 21 St. Petersburgo lietuvių klube Liet. Bendruomenės ir Lietuvių klubo pastangomis surengtas Lietuvos nepriklausomybės minėjimas. Po skanių pietų visi liko sėdėti prie stalų, o priešscenėje ir scenoje pradėjo turtingą programą.

Liet. Bendruomenės pirm. p. Giparas pakvietė K. Jurgelą praveisti minėjimą. Nepriklausomybės kovų dalyvis p. Rulys, E. Daknienė ir I. Račinskienė uždegė simbolinę ugnį. P. Lingio diriguojamas choras sugiedo Amerikos ir Lietuvos himnus Liet. klubo pirmininkas Alb. Karnius su gera diktacija perskaitė Nepriklausomybės paskelbimo aktą. Svečias iš Rochesterio p. Jančys turiningoje paskaitoje apžvelgė mūsų nepriklausomybės gimimo istoriją, sklandžiai sujungdamas su dabartimi — didžiais mokslo bei technikos laimėjimais ir pačio žmogaus subarbarėjimu.

Latvių vardu pasveikino B. Zobi, ankstesnių ateivių vardu kalbėjo teisėjas Žiūris (angliškai), amerikiečių visuomenės atstovas šiltą žodį tarė patarėjas V. D. Puzar. Chicagoos svečias Valerijonas Šimkus kvietė dalyvauti šią savaitę (vasario 25, 26) iš Chicagoos atvažiuojančio genocidų parodoje. Ypatingai ragino atvesti kuo daugiau amerikiečių.

Paskui gražiai pasirodė jaunutės deklamatorės Linda ir Rūta Jurgelaitės, o svečias iš Miami Vyt. Siemaška raiškiai perskaitė savo vaizdelį — Partizano mirtis.

P. Lingio vadovaujamas Dailės choras pakiliai padainavo: Leiskit ir tėvynę, Laisvės vėją, Stoviu aš parimus, Kur bėga Šešupė.

Aukais rinko: A. Urbonas su I. Jurgeliene, S. Variakojis su P. Račinskienė, V. Ugianskis su savo seserėčia, J. Račinskas su

Bridgeport, Conn.

Vasario 14, sekmadienį, buvo paminėta Lietuvos nepriklausomybės šventė Bridgeport, Conn., pradedant mišiomis Šv. Jurgio bažnyčioje. Mišių metu parapijos klebonas kun. F. Pranckus pasakė nuosirdų bei patriotišką pamokslą. I minėjimą, kuris įvyko parapijos salėje ir kurį pravedė Bridgeport Lietuvos Bendruomenės pirmininkas A. Ivaška, susirinko gražūs būrys lietuvių ir jaučiai praleido popietę.

Minėjimo kalbos metu teko išgirsti daug nuosirdžių, pozityvių ir, svarbiausiai, lietuvių gyvenimui aktualių minčių, kurias entuziastingai pateikė Lietuvių Bendruomenės Hartfordo apygardos pirmininkas Vilisus Bražėnas. Vasario 16 šventė šventė bus apibūdinta kaip „liudisio su šypsena“ šventė. Svarbiausios mintys buvo į ateitį nukreiptos — reikia mums visiems šviestis ir informuotis, kad galėtume nuolat kitus teisingai informuoti komunizmo ir Lietuvos klausimais.

Minėjime dalyje visus grakščiai palinksmo Waterburic tautinių šokių grupė „Sūduva“. Gintarė Ivašienė ir Ritonė Ivaškaitė perskaitė poezijos.

Minėjimas buvo baigtas kavute, susirinkusiem bendraujant.



Kearny, N.J., miesto bibliotekoje buvo surengta lietuvių tautodailės paroda, kurią vasario 21 apžiūrėjo apie 400 žmonių. Nuotraukoje — svarbiausi parodos lankytojai — miesto meras Anthony Kavalier, Jessie Hipp — bibliotekos vedėja, John McLaughlin — bibliotekos tarnautojas — pirmininkas, Frank Gelenitis — advokatas ir Liet. Kat. Bendruomenės centro pirmininkas, Charles Alicks ir Jack Salvest — advokatas, miesto tarybininkas.

El. Daknienė. Minėjime dalyvavo apie 300 St. Petersburgo, Gulfporto, Pasadenos ir apylinkių lietuvių.

St. Petersburgas sklandžiai bendradarbiauja ankstesnieji ateiviai, tremtiniai ir čia gimę jaunuoliai. Tai nuopelnas didelio takto žmonių kaip A. Karnius, Kl. Jurgelą, Ugianskis, R. ir B. Urbonai.

Dailės chorą prieš 15 metų suorganizavo Staupas. Dabar jame dainuoja 35 dainininkai ir atsidėjusio dirigento P. Lingio pastangomis vis dar nariai susigieda. Choras klube pasirodo maždaug kas antra savaitė, o kovo 14 rengia didesnį koncertą.

P. Pocius subūrė vietinius vaidintojus, o V. Siemaška uoliai rengia su jais. A. Rūko „Vieno kiemo gyventojus“. Pasirodys kovo 28.

Klube kas sekmadienį rengiami skanūs pietūs, o paskui linksmai pašokama. Žodžiu St. Petersburgo lietuvių solidarūs, veiklūs ir kultūringai praleidžia laisvalaikį. Svečiam žiemotojam tai malonus pajavirimas besidžiaugiant saule, grynų oru, ramiu, saugiu pajūrio gyvenimu. Vis daugiau svečių, kaip čia sapnu, — prisemia savo batus Floridos smėlio ir lieka čia kurtis visam laikui, žūdami Bostonui, Chicagoai ar Kanadai... V.K.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ
ROMOJE

Romos lietuvių iškilmingai paminėjo Lietuvos nepriklausomybės šventę Lietuvos namuose prie Sv. Kazimiero kolegijos. Mišias aukojė artimas po piežiaus bendradarbis, Amerikos lietuvių, vyskupas Paulius Marcinkus. Pamokslą pasakė žymus lietuvių bičiulis, Sakramentų Kongregacijos prefektas, kardinolas Samore. Jis tarp kitko pažymėjo, kad Vasario 16 jungia užsienio lietuvių su tautiečiais tėvynėje. Gi Lietuvos draugai reiškia lietuvių solidarumą, meldamiesi Sibiro lietuvių maldos žodžiais: „Marija, gelbėk kraują ir asaromis, pasiaukojimu, pasiryžimais ir meile išpuošti žemę...“

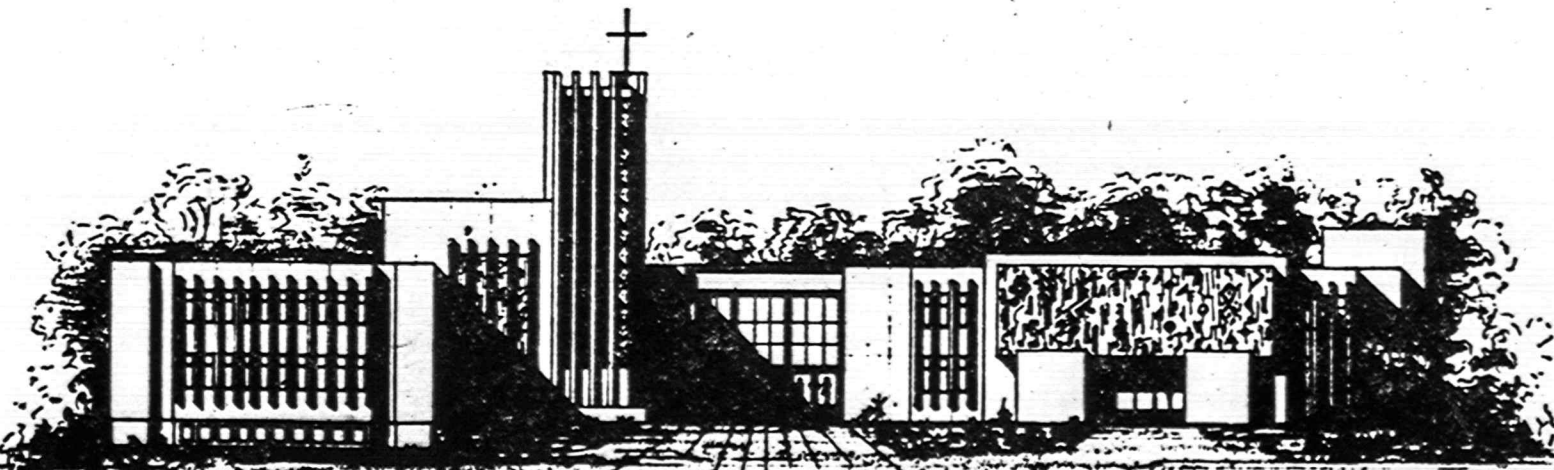
Po pamaldų salėje susirinkusiems dalyviams kalbą pasakė Lietuvos atstovas Vatikane Stasys Lozoraitis Jr. Jis visų lietuvių vardu padėkojo kardinolui Samore už nuolat rodomą palankumą Lietuvai. Jūs, kardinole, esate visuomet su mumis, kaip džiaugsmo, taip ir sunkių bandymų dienomis. Tuo jūs liudijate vieną labai paprastą dalyką: kas myli Kristų, tas myli visus kenčiančius, tas myli teisingumą, tiesą ir lais-

vę. Jūsų pavyzdys buvo konkretus krikščioniško tikėjimo įgyvendinimas.

Neprasilenksime su tiesa, sakdami, kad visose srityse mes esame pasiekę rezultatų, kuriais galime didžiuotis, — toliau pažymėjo Stasys Lozoraitis, Jr. Mūsų jėgos nesulipnėjo, mūsų balsas pasaulyje pasiliko tvirtas. Šiandien esame stipresni, negu buvome vakar. Mes esame įsitikinę, kad, kovodami už savo tautos teises, mes dalyvaujame teisingesnio pasaulio ir pažangesnės tarptautinės visuomenės kūrimui. Štai kodėl esame tikri, kad drąsiai ir visais geros valios žmonėmis mes kovojame už visos žmonijos pažangą. Si pažangą gali būt sulėtinta, bet niekuomet negali būt sustabdyta.

Mūsų pareiga ir toliau pasielkti kalbėti už tuos, kurie patys negali pasauliui pasakyti tiesos, ir daryti viską, kad tiesa ne būtų užgniaužta arba iškraipyta, — baigė Lietuvos atstovas prie Sv. Sosto.

Po kalbos Stasys Lozoraitis, Jr., įteikė kardinolui Samore ir vyskupui Marcinkui dovaną: knygą „Lithuania 700 years“.



Kultūros židinio projekto fasadas, archit. Adolfas Tylius. Išplanuota salė, Lituanistinės mokyklos patalpos, organizacijos kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuvs, redakcijų bei administracijų patalpos, koplyčia, viešnuolynas, muziejus.

Mielas Lietuvi, JAU LAIKAS — paremk Pranciškonų pastangas pastatyti

KULTŪROS ŽIDINIS
NEW YORKE

Pranciškonų Kultūros Židinyje tarnaus visiems lietuviams dėlto visų prašome kiek galint didesnę auką prisidėti prie jo STATYBOS FONDO.

TĖVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)

Siunčiu auką _____ statybų fondui ir prašau įrašyti mane (mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius) į:

☐ Garbės fundatorius (\$1000)

☐ Fundatorius (\$100)

☐ Amžinuosius narius (\$500)

☐ Rėmėjus (mažesnę auką)

Pasižadū iš viso paaokoti ateityje statybų fondui

ADRESAS _____

Zip Code _____

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax Deductible)

IŠ VISUR

— Pirmasis pabaltiečių informacijos seminaras įvyks kovo 27-28 New York, Partizon Plaza viešbuty, Avenue of Americas ir 58-59 St. Rengimo komitete lietuviams atstovauja JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdyba. Pramatytos šešios sekcijos, kuriose klausimus bendrai svarstys latvių, lietuvių ir estų atstovai.

— Rekolekcijos Washingtono lietuviams ruošiamos kovo 12-14. Jas praves Balfio reikalų vedėjas kun. Pranas Geisčiūnas. Vieta: Oblate College koplyčia, 391 Michigan Ave., N. E. Washington, D.C.

— Irena ir inž. Bronius Galinis, buv. trečias ALIAS pirmininkas ir po to nuolatinis centro valdybos narys, persikėlė gyventi į Norwell, Mass. (16 mylių į pietus nuo Bostono). Susiratinėjimam visuomeniškais reikalais palieka senas adresas.

— JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės IV Dainų šventės vykdymo komiteto pastarimas įvyko vasario 26 komiteto būstinėje, 6643 S. Maplewood Avenue, Chicagoje, pirmininkaujant dr. Gedinui Balukui. Buvo svarstoma vykd. komiteto biuletenio leidimas, komiteto nuostatai, chorų reikalai, choristų kelionės išlaidos, chorų žinios dainų šventės leidimui, bilietai ir kiti reikalai, susiję su dainų švente. Dr. Balukas, vykdomojo komiteto pirmininkas, pristatė visus reikalus geroje šviesoje, nes iš visų jis gaunąs moralinę pagalbą bei pritarimą. Komitetas daro geriausia, kad ši dainų šventė būtų didinga ir graži.

— Mons. dr. Pranciškus Statkus, ilgai buvęs kariuomenės kapelionu, paaokštintas prelato titulu, neseniai paskirtas Philadelphia arkivyskupijos kanceliariu. Prel. P. Statkus yra gimęs 1921 spalio 17, kunigu iššventintas 1946 gegužės 30. Studijas baigęs bažnytinės teisės daktaro laipsniu.

— Karilė Baltrušaitė-Valaitienė vadovaus programai dailiojo žodžio vakare, įteikiant šių metų premijuoto romano autoriui rašyt. Vytautui Voleritui tūkstantinę. Dailiojo žodžio vakaras bus kovo 14, Jaunimo centre, Chicagoje.

— Algimanto Kezio, S. J., fotografijų paroda įvyks kovo 13-20 Čiurlionio galerijoje, Chicagoje.

— Simas, naujausia rašytoja Jurgio Gliados knyga, visuomeninei bus pristatyta kovo 14, sekmadienį, Lietuvių Tautinių Namų salėje, Los Angeles, Calif.

— Balzeko lietuvių kultūros muziejui skubiai reikalinga pirmųjų žuvusiųjų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę karių: k-k-o Antano Juozapavičiaus, būrininko Povilo Lukšio ir eil. Prano Eimučio fotografijos. Tokias turintieji prašomi perleisti arba paskolinti šiam muziejui. Pasinaudojus fotografijos bus tuoj grąžintos. Muziejus adresas: 4012 Archer Av., Chicago, Ill. 60632.

— Kanados Lietuvių Fondo nauju tarybos pirmininku išrinktas dr. A. Pacevičius, sekr. — P. Januška. Valdybos pirmininku išrinktas inž. V. Balsys, vicepirmin. — St. Jakubickas, sekr. — inž. J. Kšivickis, ižd. — P. Bastys.

— Adelaidė, Australijoje, Romuvos korporacijos rūpesčiu yra gautas Viktorijos švietimo departamento leidimas steigti lietuvių kalbos kursus prie Melbourne universiteto kalbų mokyklos. Lietuvių spaudos kioskas juos aprūpina reikalinga lituanistine medžiaga. Sinteresuotieji gali kreiptis šiuo adresu: Mrs. E. Reisonas, 655 Portrush Rd., Glen Osmond, SA. 5064, Australia.

Kaip nužudė
prof. J. Kazlauską

(atkelta iš 2 psl.)

dies priešams" ar nelaimingiems atsitikimams".

Nuo poeto Kazio Jakubėno 1950 metais nužudymo iki profesoriaus Jono Kazlausko 1970 metais nužudymo, per dvidešimtmetį okupantas Lietuvoje šiuo rafinuotu būdu yra su naikinęs šimtus lietuvių. Laisvųjų lietuvių pareiga ši baisių rusų komunistų žvėriškumą parodyti pasauliui. Šalia politinių organizacijų veikia bent kelios lietuvių mokslininkų ir profesorų draugijos. Vien Amerikos universitetuose yra keli šimtai lietuvių profesorių. Jie tikrai pasirūpins, kad prof. Jono Kazlausko byla patektų į akademino pasaulio ir viešosios opinijos teismą. Tyla reikštų "pritarimą okupanto niekšybei."



Romas Kezys kalba Lietuvos nepriklausomybės minėjime Hartforde. Nuotr. A. Jaro



Hartfordo lietuvių dalis nepriklausomybės minėjime.

Nuotr. A. Jaro

Lietuvio tragedija Australijos žemyne

Tą tragediją po daugelio metų mums dabar atveria Juozas Tininis savo romane "Dailininko žmona". Tai vienos meilės istorija, papasakota pirmuoju asmeniu.

Romano fabula paprasta: dailininkas Algis Vilimantas po praeito karo atvyksta darbams į Australiją, ten greit išmilyti australietę Moirą Hunter, ją veda, bet šeiminio gyvenimo laimę greit sugriaua tūlas Henry Bell, kurs, pasirodo, besas ir vaiko Bobby-Arūno tėvas. Po skyrybų Vilimantas, anksčiau sutikto amerikiečio kviečiamas, išvyksta į Texas, kur numatyta jo meno darbų paroda ir kur turės pradėti naują gyvenimą.

Kompoziciniu atžvilgiu veikalas nesudėtingas. Romano intriga vystosi tiesia linija laiko srovės tekėjime. Į jau esamus įvykius pagręžiu įsipina vis nauji, tuo keldami veiksmo įtampą.

Ryškiau nūpiešti Vilimanto ir Moiros charakteriai, greta jų stovi buv. mokytojas Antanas Ruigys ir buv. gail. sesuo Juzė Vingytė. Bet susidaro tikras meilės "trikampis": Antanas myli Vingytę, kuri daugiau linkusi į Vilimantą, o šis į Moirą. Kol visam tam meilės kompleksui uždeda "karūną" minėtas Bell.

Vilimantas atrodytų besas principų žmogus: laikos tėvų tikėjimo, neima svetimo krašto pilietybės, neužmiršta gimtojo krašto papročių. Bet, iš kitos pusės, jis silpnas meilėje: išmilyjęs iš pirmo žvilgsnio, daugiau fizinį kaip dvasinį grožį, kritiškai viską matančiam vietoj neapaliekia, nebepaiso tikėjimų skirtingumo ir sutinka su civilinėmis vertybėmis. Visa tai jau suponuoją meilės sudužimo galimybę.

Kas čia daugiausia kaltas? Gal ne tiek charakterių skirtin-gumas, kiek skirtingos tautybės, išryškėję dienų realybės. Autoriui bus rūpėję, kad ir netiesiogiai, parodyti, kokia tragedija gali ištikti lietuvi, pasidavus meilės pagundai su svetim-taute. Moira, užstodama Henry Bell, byloja: "Jis daug kuo skiriasi nuo tavęs. Jis neniekina karalienės, nepeikia Australijos, nesitęčia iš mano estetinio skonio, neniekina golfo, kroke-to, šunų bei arklių lenktynių" (p. 212).

Autoriui nėra koks moralis-tas, patys jo veikėjai turi duoti atsakymą. Vilimanto bičiulis Ruigys samprotuoja: "Neatsar-gus žvilgsnis, drąsus mostas, netikėtas šypsny, taiklus žo-dis, ir staiga pasijunti, kad jau esi meilės vergas" (p. 202). O tas vergas nėra ir į jūrų dug-ną ieškoti perlų, leidos ir į auk-so kasyklas, kad tik praturtėtų, kai sužadėtinės motina nesuti-ko leisti dukters už beturčio. O už netikėtą šypsni ir karalie-nės nepagerbimą gavo ir kalė-jime pasėdėti.

Į taip atkakliai siekiamą meilę, atrodo, nebuvo atsakyta pa-našiai iš antros pusės. Greit po vedybų, kaip iš Pandoros dė-žės, ima piltis žmonos neigia-mumai: arkliai ir šunų lenkty-nių meilės, plaukų dažymas, prieš tai nepraktikuotas rū-kymas ir kitos ydos ydelės, ku-rių nė iš tolo nebuvo pastebė-ta per ilgesnį laiką bendrau-jant. Tektų kvestionuoti ir pa-čią meilę, jei jau dar prieš ve-dybas intrūzas sugeba atlikti vyro šeimos pareigas, ir tik bi-čiulis viską matančiam meninin-kui atveria akis, kad jo vaikas — ne jo. To jau, aišku, gana. Tai lyg šekspyrio sukirpimo apviltas vyrelis. Knygą ypač turėtų perskaityti visi, kurie

ruošias "romansui" su svetim-tautėmis!

Būdamas iš esmės kalbinin-kas, graikų kultūros žinovas, autorius ir į savo romaną yra į-nešęs tų bruožų. Užtinki čia ir senos gyvenimo išminties, ir australiško gyvenimo papročių bei gamtos pavaizdavimo. Ro-

mano kalba gera, vietom su hu-moru, aiški, dialogai vykę. Bū-dingas Giedrės Vaitienės pieš-tas knygos viršelis.

Juozas Tininis. *Dailininko žmona*; romanas. Chicago, Liet. Knygos Klubas, 1970. 218 p. Kaina 5 dol.

A. Tyruolis

SIOUX CITY, IOWA

Vasario 16 minėjimas
Vasario 14 sekmadienį, Sioux City lietuviai išpušingai paminėjo Vasario 16.

Jau vasario 7 vietos klebo-nas paskelbė bažnyčioje minėji-mo programą, kviesdamas vi-sus lietuvius ir kitataučius, lan-kančius meniskai išpuošta Sv. Kazimiero bažnyčią, melstis ir priimti komunią už kenčian-čius lietuvius Lietuvoje, Sibi-re ir kitose Rusijos vietose bei laisvojo pasaulio lietuvius ir jų bičiulius, nenuilstamai kovo-jančius už pavergtos Lietuvos ir visų pavergtųjų tautų laisvę.

Vasario 7 ir 14 parapijos biu-telenis, lietuvių ir anglų kalbo-mis, buvo skirtas pavergtai Lietuvai.

Dvejas mišias už pavergtą Lietuvą aukojė pats klebonas, o trečiasias — kun. L. Zieg-mann, krikščioniškojo mokslo direktorius Sioux City diecezi-joje.

Kun. S. Morkūnas pasakė aš-tuonis patriotinius pamokslus, lietuvių ir anglų kalbomis, apie religinę būklę Lietuvoje ir oku-pantų rusų žiauriai vedamą ne tik religinę, bet ir tautinę, kul-tūrinę, ekonominę kovą sunai-kinti lietuviams, verčiant jauni-mą vykkti į Sibiro vergų dar-bam, šaukiant jaunus vyrus į rusų kariuomenę, iš kur didelė dalis negali grįžti atgal į tėvę-nę; savo pamoksle jis ilgiau apsisistojo aiškindamas kun. An-tano Šeškevičiaus neteisėtą nu-teisimą kalėti už tai, kad, atlik-damas savo kunigišką pareigą, rengė vaikus prie pirmos komu-nijos; vaizdžiai prisiminė pas-kutinius pavergtųjų lietuvių drąsius žygius patekti į laisvus kraštus.

Su dideliu susikaupimu ir dė-mesiu pamokslų klausėsi ame-rikiečiai, atvykę net iš trijų valstijų: So. Dakotos, Nebras-kos ir Iowos. Pamokslai buvo išpušingi ir įdomūs, nes pats pamokslininkas asmeniškai yra pergyvenęs pirmąją rusų oku-paciją ir penkis mėnesius nuo-lat buvo tardomas, o dauguma jo giminių mirė kankinių mir-timi Lietuvos kalėjimuose ir Si-biro taigose.

Parapijos salėje įvykęs minė-jimas buvo pradėtas giesme Marija, Marija ir Amerikos ir Lietuvos himnais.

Rašytojas Jeronimas Cicė-nas skaitė turiningą, minėji-mui pritaikytą paskaitą.

Banketą Vasario 16 proga malda pradėjo pranciškonas tė-vas O. Akwick (Akavickas), di-džiausios Sv. Bonifacio ameri-kiečių parapijos Sioux City kle-bonas, čia gimęs, lietuvių kilmės, neblogai kalbąs lietu-viškai.

Prityrusios šeimininkės M. Kuncienė, E. Meškauskienė, J. Luneckienė ir Vanda Zvirgždi-nienė banketą paruošė grynai lietuviškai.

Atsargos kapitonas S. Meš-kauskas ir M. Luneckas uoliai talkino klebonui, ruošiant minėjimą.

Banketo metu skambėjo lie-tuviškos patriotinės dainos.

Minėjimas praėjo nepaprastai jaukiai.

Lietuvai laisvinti aukojė: ku-nigas S. Morkūnas — 100 dol.; po 15 dol. — M. Kuncienė, S. Meškauskas, A. Zvirgždinas; 12 dol. — E. Rudonienė; po 10 dol. — J. Cicėnas, M. Luneckas, B. Plaušinitis, J. Ulanskas, K. Žolpys; po 5 dol. — K. Kati-nienė, J. Miltenis, S. Osteen ir O. Vakulskienė; kiti — po ma-žiau. Viso surinkta ir pasiūsta Altai 232 dol.

Straipsniai amerikiečių laikraščiuose

Vasario 16 proga kun. S. Morkūno pastangomis, asmeniškai jam prašant, vietos dien-raštis Sioux City Journal, turis 270,000 skaitytojų (5th and Douglas St., Sioux City, Iowa 51102), ir diecezijos savaitinis laikraštis The Globe, turis 100,000 skaitytojų (P. O. Box 1678, Sioux City, Iowa 51102), išidė-jo jo ilgus straipsnius, nušvie-čiančius Lietuvos neteisėtą pa-vegimą, sulaužant visas nepu-limo sutartis, nusikalstant prieš tarptautinę teisę, ir Rusijos ko-lonializmo negirdėtus istorijo-je žiaurumus, sunaikinant ka-lėjimuose ir vergų stovyklose šimtus tūkstančių Lietuvos

Neringoje bus ir berniukų stovykla

Nek. Pradėtosios Marijos seserys plečia stovyklavimą Neringoje, Vermonte

Daug kartų buvo girdima tė-vus klausiant Putnamo seselių, kada jos pradės organizuoti pa-našią stovyklą berniukams, ką jos mergaitėms ruošė per 27 metus. Šiais metais tai tampa realybe, nes Nekaltai Pradėto-sios Marijos seserys organi-zuoja pirmąją vien berniukų stovyklą Neringoje nuo liepos 25 dienos iki liepos 31 dienos.

Berniukų stovyklai skiriama šiais metais tik viena savi-tė. Norima pažūrėti, ar tikrai tėvai pasinaudos šia proga ir kaip patys berniukai norės reikštis kūrybingoje stovyklos atmosferoje. Tai berniuku stovyklos sėkla rytiniame pakra-tyje, ir teks žiūrėti, ar tėvai norės ją ugdyti. Priimami ber-

niukai nuo 7 metų iki 14 me-tų.

Kitų stovyklų, vykstančių Neringos stovyklavietėje, da-tos: Mergaitė stovykla nuo birželio 27 d. iki liepos 24 d. Berniukų stovykla nuo liepos 25 d. iki liepos 31 d. Altoriaus berniukai, Sv. Kazimiero para-pijos Worcester, Mass. nuo rug-piūčio 1 d. iki rugpiūčio 7 die-nos. M.A.S. rytinio pakraščio stovykla nuo rugpiūčio 8 iki rugpiūčio 21 d. Anglų kalba lie-tuviškos dvasios stovykla ber-niukam ir mergaitėm nuo rug-piūčio 22 d. iki rugpiūčio 28 d.

Stovyklų reikalais rašyti: **Ne-ninga**, Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 062 60.

Laiškas redakcijai

Gerbiamieji!

Parašytas žodis dažnai atsi-duria skaitančiojo malonėje, ir rašančiojo tikroji mintis nevi-suomet teisingai išskaitoma. Ma-lonėkite priimti šias pastabas sąryšyje su 1971.II.26. "Darbi-ninke" atspausdintu mano lai-ku ir Jūsų prierašu:

1. Laiško pagrindinis tikslas buvo atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad mokykloje tebedirba žmogus, kurio nuopelnų lietu-viškam švietimui nereikėtų aiš-kinti nė vienam, kuris šešta-dieninės mokyklos darbą giliau pažįsta. Iš to išplaukė mano priekaištas Jums, kad Jūs to darbo arba nepažįstate arba ne-norite objektyviai vertinti. Ne-turėjau nė kriselio noro pro-testuoti prieš p. K. Šventorai-tienę ar nuvertinti jos darbo būdą. Ponios Šventoraitienės malonų asmenį gerbiu, jos dar-

bą klasėje labai vertinu ir nuo-širdžiai apgailestaučiau, jei dėl mano kaltės ji mokyklą apleis-tų.

2. Be jokio pagrindo laiškas siejamas su kitų asmenų veiks-mais tuo pačiu klausimu. Laiškas paremtas mano pačios pa-tirtimi ir įsitikinimu ir išreiškė mano vienos mintis. Jokio ne-viešų nepasitenkinimų nesklei-džiau. Priešingai — radusi rei-kales pareikšti savo nuomonę, parašiau Jums atvirą laišką. Tie-sa, laiškas nebuvo numatytas visuomenės pasmaguriavimui, jis buvo skirtas "Darbininko" redakcijai kaip oskarų skyrimo komisijai su viltimi, kad mano pastabos bus atėityje naudin-gas.

Ši kartą labai prašau mano laišką artimiausiu laiku patal-pinti Darbininko skiltyje.

Jūsų,

Eiv. Ošlapienė



Vytautas Paulauskas iš Lawrence Mass., sūnus Mr. Mrs. V. Paulauskų, sėkmingai baigė teisės mokslus. Studijavo jūrų teisę ir prekybą. Ir dabar dirba savo specialybėje — prekybos laivyne. Jis moka bent kelias kalbas, studijavo Oregono universitete. Jo brolis, Edmundas Paulauskas, neseniai buvo įšventintas į kunigus.



Kearny lietuvių jaunimas, dalyvavęs programoje vasario 21 miesto bibliotekoje, kur buvo surengta lietuvių tautodailės parodėlė. Viršuje pirmoje eilėje Elena Nakrošienė, tautinių šokių mokytoja ir vedėja.

LAWRENCE, MASS.

Minėjom Vasario 16-ją

Vasario 21 d. 2 val. popiet lietuvių tautinės bažnyčios sa-lėn Lawrence lietuvių gausiai susirinko Lietuvos nepriklausō-mybės šventės minėti.

Vadovavo Jonas Stundza, jau keliasdešimt metų pirmininkau-jas lietuvių klubui.

Minėjime, kaip ir kiekvienais metais, apsilankė mums drau-giški valdžios atstovai: Thomas Lane, buvęs kongresmanas, da-bar Massachusetts gubernato-rius patarėjas, ir William Wall, Lawrence ir apylinkinių miestelių atstovas Massachu-setts senate. Jiedu paminėjo, kaip lietuvių 1918 deklaravo, kad Lietuva turi tapti vėl ne-priklausoma, ir savo pasiryži-

mu, niekam nepradedant, tatau-tygyvendino.

Antrojo pasaulinio karo me-tu Rusijos raudonoji armija Lie-tuvą okupavo ir nepriklausomy-bę panaikino. Palinkėjo vėl at-gauti nepriklausomybę.

Kalbėjo Sv. Pranciškaus para-pijos klebonas kun. Alfonsas Jansonis ir profesorius Alfon-sas Lešinskas. Jiedu pami-nėjo, koks sunkus lietuvių gy-venimas okupuotoj Lietuvoj.

Užbaigai tautinės bažnyčios klebonas kun. Julius Gaspariū-nas gražiai, vaizdžiai padekla-mavo, atvaizdavo išeivių lietu-vių tėvynės ilgesį.

Tarp prakalbų moterų klubo choras gražiai padainavo kele-tą dainelių, akomponuojant mu-zikui P. Vydūnienėi.

Studentas Juozas Blaževičius, muziko Jono Narkaus mokinys, gražiai paskambino pianu porą dalykelių.

Kitas studentas Jonas Stun-dza su savo teta Stundžiute gra-žiai duetu padainavo vieną dai-nelę.

Po minėjimo moterų klubo šeimininkės paruošė gardžią vakarienę, apdovanojo salda-niais, o jaunas Jonas Stundza pavaikino savo parūpintu gar-džiu pyragu.

Aukų Altui surinkta 132 dol.

J. Sk.

Korespondentas

Dayton, Ohio

Nepriklausomybės atkūrimo minėjimas

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 53-čios sukakties mi-nėjimą vasario 21, sekmadienį, surengė Daytono lietuvių katalikų draugijos.

Sv. Kryžiaus lietuvių parapi-jos bažnyčioje mišias už Lietu-vą aukojė ir pritaikytą pamokslą pasakė klebonas kun. dr. Ti-tas Narbutas. Po mišių nueita prie Trijų Kryžių šventovės, kur padėtos gėlės ir sukalbėta malda už kankinius dėl Lietu-vos laisvės.

Pagrindiniu kalbėtoju para-pijos salėje buvo Petras P. Ziaukas. Rezoliuciją ir sveikinimus perskaitė Pranas Gudelis.

Meninėje dalyje kelias dai-nas ir ariją atliko solistas Ju-lius Kazėnas, iš Clevelando, jam akomponavo Genė Korsa-kienė, taip pat iš Clevelando. Pianinu skambino Eleanora Al-varado, akordeonu grojo Mark Vaitkus, gitara — Mary Agnes Mikalauskas. Jaunieji vyčiai deklamavo ir dainavo; juos pa-rėngė Elinora Služenė ir Kot-ryna Prašmantienė.

Uždarymo žodį tarė Stanley Vaitkus. Programos pranešėja buvo Dana Masilionis. Aukas Amerikos Lietuvių Tarybai pri-ėmė Jonas Kvietytis.

Buvo svečių iš Cincinnati, Columbus ir kitų artimų vie-tovių.

Po programos visus pavaiši-no šeimininkės Eugenija Gečie-nė, Elena Zukaitienė, Kotryna Prašmantienė ir Stefanija Raš-tikienė.

Minėjimas praėjo labai sėk-mingai.



Hot Springs, Arkansas, Lietuvių Bendruomenės valdyba su Tėv. Petru Ba-nūnu, kai jis ten svečiavosi. Nuotraukoje matomi: S. Rūkiene, J. Bružas, K. Plepys, K. Cicėnas, G. Sakevičius ir Dr. Minginas.



Hot Springs, Arkansas, lietuvių dalis, kuri dalyvavo Vasario 16-tos proga surengtose pamaldose.

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Kultūros židinyje 827-9865

Motery Vienybė savo pavarinčius šokius rengia gegužės 15 d. Kolumbo vyčių salėje Cypress Hills, Brooklyne.

K.M.S-gos 29 kuopos susirinkimas bus kovo 14, sekmadienį, 12 v. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne.

LMK Federacijos New Yorko klubo rengiama Atvelykių popietė bus balandžio 18 d. Kultūros židinio patalpose. Kalbės prof. Vytautas Marijošius iš Hartfordo, Conn.

Rytų apygardos sportinė varžybos, kurios turėjo įvykti kovo 27, dėl susidėjusių aplinkybių nukeliamos į balandžio 17, šeštadienį.

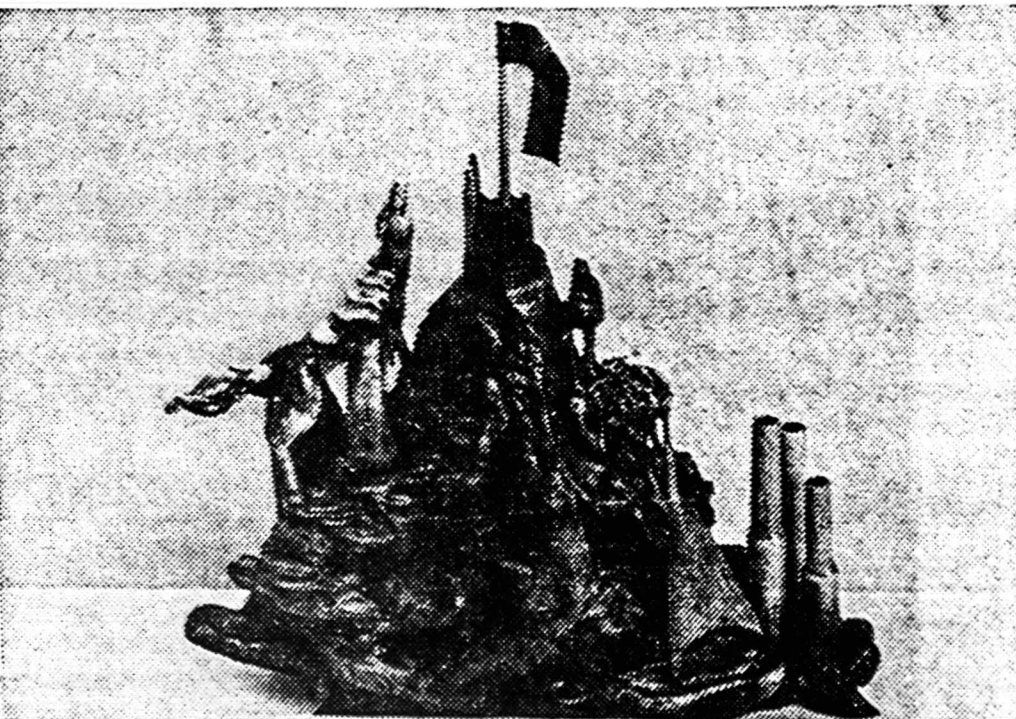
Jaunystės Keliu, New Yorko moksleivių ateitininkų kuopos laikraščio, redakcija širdingai dėkoja dr. B. Radzivanui už gausią moralinę bei finansinę paramą.

Katalikių Moterų Sąjungos 24 kuopa kovo 14, sekmadienį, 12 val., tuoj po sumos šaukia narių susirinkimą Angelių Karalienės parapijos salėje.

Juozas Buiauskas, gyv. Brooklyne, sulaukęs 67 m. amžiaus, mirė kovo 8. Laidojamas kovo 11 d. 10 val. ryto iš Angelių Karalienės parapijos Sv. Jono kapinėse. Nuliūdime paliko žmoną Oną, sūnų su šeima ir uošvienę Oną Sidabrienę bei kitus gimines. Sermonimis rūpinasi Šalinskų laidotuvių įstaiga Woodhavene.

Long Island Liet. Piliečių Klubas metinis susirinkimas bus kovo 14, sekmadienį, 2 v. popiet pas Antaną Antanaitį, 454 Meadow Road, Kings Park, L. I. 11754. Bus renkama valdyba. Prašomi nariai atvykti ir atsiųsti žmonių, kurie norėtų į klubą įstoti.

Parduodamas gerai veikiantis 16 vietų motelis su 6 kambarių gyv. namu prie judraus kelio Nr. 1 prie Trentono, N.J. Dabartiniai šeimininkai išsina į pensiją. Tairautis adresu: Milneka, Mounts Brick Motel, Rt. 1, Trenton, N. J. 08648.



Prano Baltuonio skulptūra, padaryta iš medžio šaknų, vaizduojanti geležinį vilką ir Gedimino pilį. Jo skulptūrų paroda bus šį savaitgalį, kovo 13-14, Kultūros židinio patalpose. Rengia N.Y. vyr. skautų židinyje.

PRANO BALTUONIO

(iš Montrealio)

ŠAKNŲ SKULPTORŲ
PARODA

kovo 13 ir 14 dienomis

KULTŪROS ŽIDINYJE
361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.Atidarymas — kovo 13, šeštadienio vakare 7 v.v.
Parodą galima lankyti nuo 12 iki 9 v.v. abi dienas.

Rengia ir visus atsilankyti kviečia

New Yorko
Vyr. Skautų
Židinio Vilija

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems, padėjusiems palydėti į amžino poilsio vietą a.a. Brolij Antaną Trumpą, pranciškoną, kuris beveik 20 metų gyveno mūsų vienuolyne Brooklyne. Malonu, kad New Yorko apylinkės visuomenė įvertino velionies darbą "Darbininko" administracijoje bei spaustuvėje ir pagerbė jį savo apsilankymu šermeninėje, bažnyčioje, kapinėse.

Dėkojame Marytės Šalinskienės laidojimo įstaigai už jaukų patarnavimą, Angelių Karalienės parapijos klebonui už bažnyčią laidotuvių pamaldom, visiem kunigam ir pasauliečiam, dalyvavusiems laidotuvių apeigose, ypatingai tiem, kurie užprašė mišias už velionį.

Visuomenės nuoširdumas šia liūdna proga yra geriausias mūsų ir a.a. Brolio Antano Trumpo tarnavimo visuomenei spauda įvertinimas. Visiems reikiama gilia padėka.

Pranciškonai

NUOŠIRDUS AUKŲ
RINKĖJAS

Kazys Čiurlis, gyvenęs North Brunswick, N. J., kuris yra L. B. Elizabetho apylinkės valdybos narys, Prano ir Algirdo Braziuskų bylos reikalams surinko 1072 dol., kurie per J. Veblaitį buvo pasiūti Tautos Fondui New Yorke. Jisai vienas išvažiavo po įvairius N. J. kaimus ir miestukus, gaudamas aukų ir iš daugelio amerikiečių. Tai pirmas daugelio metų atsitikimas, kad vieno žmogaus pastangos ir pasiryžimas davė Tautos Fondui tokią gražią sumą pinigų.

— Pranciškonai veda rekolekcijas šiose vietose:

St. Catharines, Ont., Kanadoje, Angelių Karalienės koplyčioje, kovo 12-14 — Tėv. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M.

Hamilton, Ont., Kanadoje, Aušros Vartų parapijoje, kovo 21-28 — Tėv. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M.

Delhi, Ont., Kanadoje, Sv. Kazimiero parapijoje, kovo 28 — balandžio 4 — Tėv. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M.

Brooklyne, N. Y. — Sv. Jurgio parapijoje, kovo 26-28 — Tėv. Barnabas Mikalauskas, O.F.M.

Lietuviškų pinigų rinkėjams dėmesio. Gauta keletas su Vytautu ir Vyties ženklais 1936 metų laidos sidabrinų pinigų — 10 litų. Kas norėtų įsigyti, su kainos pasiūla kreiptis į Darbininką, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221, tel. GL 2-2923.

Milijonai laukia paveldėtojų. Lietuvi, drausk savo gvybę Lietuvių R. Katalikų Susivienijime, kame yra įvesti moderniški apdraudimo planai suaugusiems ir jaunamėčiam.

Nariai gauna palengvintomis sąlygomis namų pirkimui pasiskolas.

Dabar yra geriausia proga apsidrausti.

Savi pas savuosius.
Telefonas MI 7-6637.

Direktorius Bronius Bobelis.

Šveicariškų laikrodžių labai papigintomis kainomis galima gauti pas laikrodininką Stasį Citvarą. Laikrodžių gerumas visu 100 procentų garantuotas. Ypač rekomenduojama tiem, kurie nori siųsti į Lietuvą, nes tie laikrodžiai bus gerai patikrinti. Taip pat St. Citvaras priima laikrodžius pataisyti. Skambinti telefonu 846-3648.

Newark, N. J.

Anksčiau paskelbtąjį novėną į Sv. Juozapą Svč. Trejybės bažnyčioje bus kovo 11-19. Angliškai pamaldos bus 5:15 ir 7 v.v. Lietuviškai tridienis bus kovo 12, 13 ir 14. Mišios bus 7, 7:30 ir 8 v.v. Novėnai vadovaus kun. A. Valančius iš Chicago.

Užgavėnių blynų vakarienė praėjo pakilioje nuotaikoje ir paliko parapijai gerą pelną. Kunigai dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie šio parengimo.

Parapičiai nuoširdžiai sveikina kleboną kun. John J. Scharnus, pakeltą į prelatus. Linkim jam kuo gražiausių ir laimingiausių metų besidarbuojant Bažnyčiai.

Parapijos draugijos kovo 21 parapijos salėje rengia kortavimą vakarą. Pradžią 2 v. Bus skiriamos stalo, durų premijos. Pelnas eina bažnyčios fondui.

Kaukių vakaras...

(atkelta iš 7 psl.)

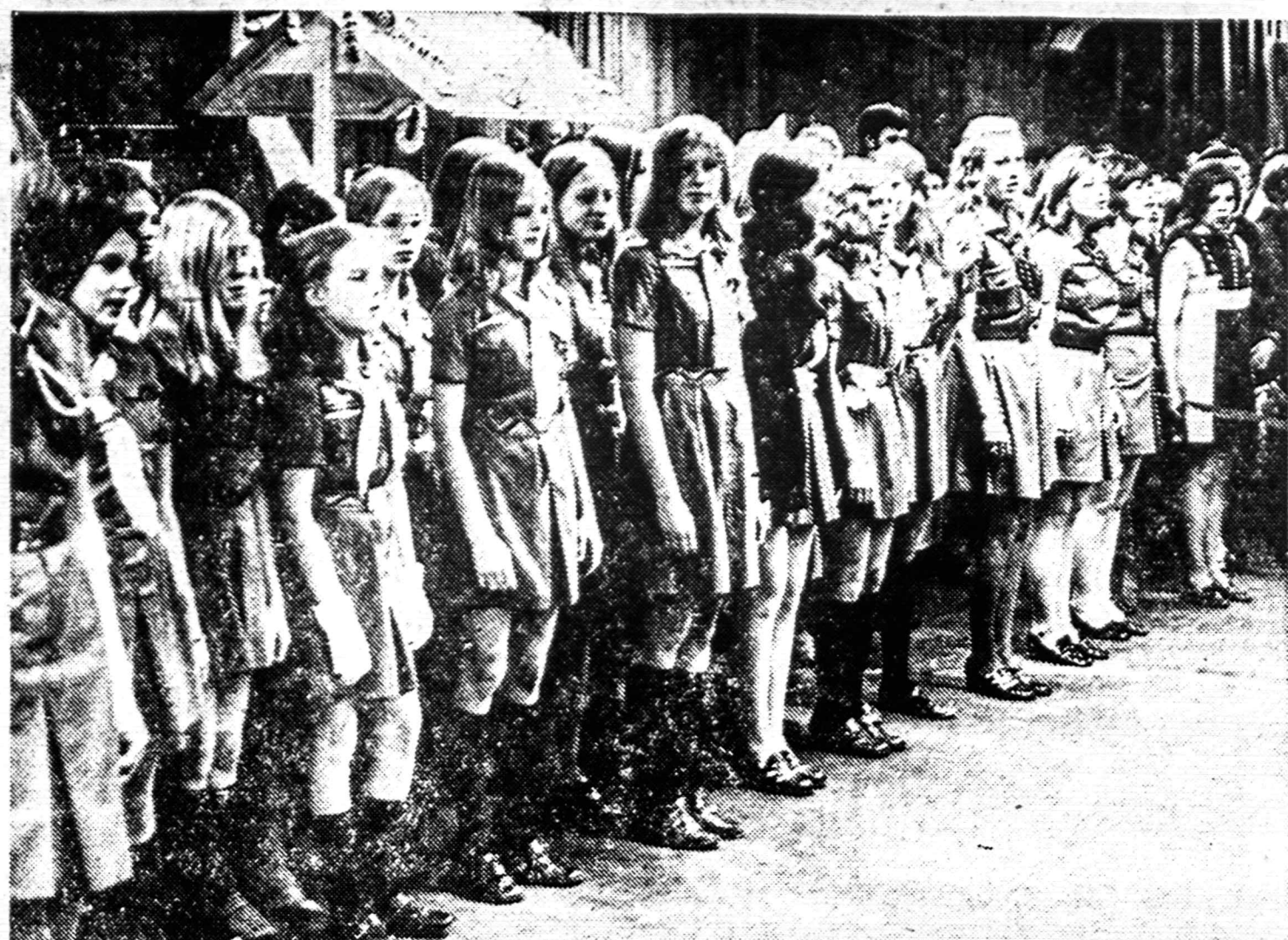
Reikėtų iš šių klaidų pasimokyti ir "pakilioje nuotaikoje" neprarasti galvos...

Sokiam grojo J. Thomas orkestras, kuris yra pakankamai įvairus ir sugebėjo patenkinti ir jaunos ir vyresniuosius. Gal kai kurie šokiai, sakykime, ir buvo per garsūs: nei susikalbėti negalima, bet buvo ir "kontinentinių" dalykų, kurie sujungė vyresniuosius ir pasiūkė. Generacijas derinant, reikia kai ką ir pakęsti...

Sokiam pasibaigus, jaunimas dar gerą pusvalandį sustojęs ratu, dainavo. Kai kurios dainos ateitininkų ar skautų stovyklose išmoktos, vyresniems jau buvo nebežinomos. Ta proga ir atsirado posakis: "Esi tiek senas, kiek naujų dainų nebežinai". Ypač įdomiai ir gražiai skambėjo "Kaip grįžtančius namo paukščius, parveski, Viešpatie, ir mus". Vakaras baigtas "Lietuva, brangi" daina, kuria seniau būdavo baigiami tiek ateitininkų, tiek ir skautų subvėmimai. Gražu, kad ši tradicija vėl atgijo Lietuvos net nemušio jaunimo tarpe.

Ateitininkų balius tą vakarą sutraukė apie 300 dalyvių. Spėtume, kad pusė jų buvo jauni žmonės. Baliaus pelnas skiriamas SAS veiklai, apie kurios specialius projektus bus rašoma netolimoje ateityje.

A.S.



Kovo 7 Maspetho lietuvių parapijos salėje buvo surengta skautų Kaziuko mugė. Nuotraukoje — skautai ir skautės išsiriškiavę prieš atidarymą.

VASYLIŪNAS GROJA NAUJĄ J. GAIDELIO KŪRINĮ

Smuikininkas Izidorius Vasyliūnas su savo nuolatiniu palydovu Vyteniu M. Vasyliūnu vėl parengė naują programą. Programos kertiniu akmeniu yra nauja kompozitoriaus **Juliaus Gaidelio** smuiko sonata Nr. 2, kuriai abu interpretatoriai skiria ypatingą dėmesį. Sonata parašyta pernai sausio-vasario mėnesiais. Tai stambus, apie pusės valandos ilgumo, kūrinys, trijų dalių su įžanga, pilnas dramatinio polėkio, su prasiveržiančiomis lietuviškomis melodijomis lėtoje temose, su nepaprastai pakilia, giliai raudančia vidurine dalimi — Adagio espressivo.

Salia **Juliaus Gaidelio** sonatos programos rikiuojasi **Beethoveno** ir **Dvoržako** sonatos. Beethoveno sonata a moll opus 23 parašyta 1801, kada Beethoveno tragedija — jo kurtumas pradėjo reikštis visu rimtumu. Šitai jau jausti jo kūrinys.

Pajamų mokesčių — income tax — mažiau mokesčių gerai sukaiciavęs. Skaiciavimo, kalkuliacijos, rašomasias mašinas, taip pat radijo ir televizijos aparatus geriausia pirkti iš lietuviškos įstaigos: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731.

Ieškoma lietuvių moteris namų ruošai, vienai dienai savaitę. Informacijai skambinti vakarais po 8 val. telef. 445-2189.

je, kur dramatinis įtempimas dominuoja pirmąją ir paskutinę sonatos dalį, tuo tarpu vidurinioje atsispyndi lyg ir praeitų dienų saulėtumas.

Dvoržako sonatina G dur, pažymėta gana vėlyvu opusu 100. Ji parašyta 1893, kada Dvoržakas buvo New Yorko konservatorijos direktorius. Tai laikotarpis, kada jis sukūrė garsiąją "Naujo Pasaulio" simfoniją bei vadinamą "Amerikonišką" styginį kvartetą F dur. Šioje sonatinoje jo stilius pasireiškia visu pilnumu. Slaviškas melodijų atspalvis, būdingas čekų ritmiškumas, graži romantinė harmonija, o šalia to jauti gilią tautos sielą, pilną liūdesio, skausmo.

Šią programą girdėsime **Bostone, Mass.**, kovo 21, sekmadienį, 3 val. popiet, **Jordan Hall** salėje.

Ji bus pakartota **New Yorke**, **Carnegie Recital Hall** kovo 27, šeštadienį, 2 val. 30 min.

Visi nuoširdžiai kviečiami koncertų nepraleisti.

Tikimasi, kad lietuvių visuomenė parems savo judriuosius menininkus, kurie menui skiria ne tik savo darbą ir pastangas, bet ir didelių pinigų. Gal ne visi žino, kad **Jordan Hall** nuoma vienam koncertui kainuoja 750 dol. O kur kitos išlaidos. Tad nepamirškite savojo meno.



Komp. Julius Gaidelis

Antrasis Baltų
koncertas

Penkioliktojo Baltų koncertų sezono antrasis koncertas įvyks kovo 12, penktadienį, 8:30 v.v. **Jordan Hall**. Programoje lietuvių kompozitoriaus dirigento **Gundaris Pone** elektroninės muzikos rečitalis.

Gundaris Pone yra gimęs 1932, studijavo Europoje ir pagaliau gavo doktorato laipsnį **Minnesotos** Universitete. Jis yra autorius keleto kompozicijos teorijų ir apie dvidešimties didesnio masto kompozicijų, už kurias jis yra laimėjęs keletą premijų ir atžymėjimų. Šiuo metu **Pone** yra **New Yorko** Universiteto mokslo personalo narys.

Gundaris Pone JAV debiutą įvyko 1966 **Carnegie Hall** **New Yorke**, o debiutą Europoje — 1967 karališkoje koncertų salėje **Stockholme**.

Gundaris Pone muzika kritiku yra apibūdinama kaip stipriai intelektuališka, agresyviai moderniška ir pilna sukrečiančių netikėtumų.

Trečiasis ir paskutinis Baltų koncertas įvyks balandžio 1, ketvirtadienį. Jo programą atliks jaunas lietuvis pianistas **Manigirdas Motekaitis** iš **Chicago**.

Baltų valdyba kviečia visus šiuos koncertus gausiai atsilankyti. Jei lankytojų nedaugės, tai yra visai galimas dalykas, kad šis koncertų sezonas bus paskutinis. Ir nutils dar vienas mūsų kultūrinės apraiškos skambesys, reikalaujantis darbo ir pastangų, bet susilaukęs tiek mažo pripažinimo net ir iš kultūrininkų tarpo.

Kas norėtų skelbtis **Darbininke**, prašomas skambinti: GL 2-2923

BOSTONO
ŽINIOS

Kelias į Lietuvos nepriklausomybę — tokiu vardu pagaminta skaidrių serija bus rodoma kovo 13 d. 7:30 v.v. **Liet. Piliečių klubo** salėje. Šias skaidres parengė jaunimas, jų parodymą visuomenei organizuoja **Lietuvių Bendruomenė**.

Smuikininko Izidoriaus Vasyliūno koncertas bus kovo 21 d. 3 v. popiet **Jordan Hall**.

Jūros skautai prieš eilę metų buvo atsiskyrę. Dabar vasario 28 didžiojoje sueigoje jau dalyvavo visi skautai drauge. Tuo visi pasidžiaugė.

Inžinieriai visada dosniai auksą lietuviškiems reikalams. Štai Lietuvos nepriklausomybės proga **Bostono** inžinierių aukos. Po 100 dol. aukojo: **Br. Galinis**, **J. Mikalauskas**, **Br. Veitas** ir **R. Veitas**; po 75 dol. **J. Rasy**, **J. Vasy**; po 50 dol. **Če**, **reška**, **A. Girnius**, **V. Izickas**, **D. Satas** ir **V. Žiaugra**; **A. Skudzin** — 40 dol. Po 35 dol. **K. Devenis**, **V. Kubilius**, **A. Lapšys**; po 30 dol. **R. Bričkus**, **A. Kriščiūnas**, **J. Dabrila**, **B. Makaitis**, **E. Manomaitis**, **C. Mickūnas**, **J. Stuoipis**, po 25 dol. **K. Barūnas**, **J. Dačys**, **V. Eikinas**, **Z. Gavelis**, **D. Ivaškienė**, **J. Kuncaitis**, **J. Stašaitis**, **A. Zikas**. Po 20 dol. **K. Norontas** ir **L. Rudžiūnas**; po 15 dol. **R. Budreika** ir **E. Cibas**. Po 10 dol. **J. Balčiūnas**, **A. Kriščiūnas**, **R. Manomaitis**, **A. Treinys** ir **J. Vaičiūrgis**. Iš jų — **Galinis**, **Gavelis**, **Kuncaitis**, **Balčiūnas**, **Eikinas**, **Vaičiūrgis** ir **R. Manomaitis** savo įnašus paskyrė **Lietuvių Fondui**.

IS LIETUVOS VYČIŲ
VEIKLOS

Newark, N. J. — Vietos Lietuvos vyčių 29 kuopa savo susirinkimą sušaukė vasario 16 Svč. Trejybės salėje. Maldą sukalbėjo kun. P. Totoraitis.

Kadangi tai buvo Lietuvos nepriklausomybės šventė, tai ir susirinkimas buvo skirtas šventės sukaikiui paminėti. Tuo klausimu kalbėjo kun. P. Totoraitis. Priimtos kelios rezolucijos, kurios pasiūstos kongresmanam, senatoriam į **Washingtoną**.

Kalbėta ir apie Sv. Kazimiero šventę. Nutarta paminėti kovo 7 mišiomis 12 val. Svč. Trejybės bažnyčioje. Po mišių pusryčiai parapijos salėje.

Užbaigiant susirinkimą, maldą sukalbėjo kun. P. Totoraitis. Sugiedota vyčių ir Lietuvos himnai. Kitas susirinkimas bus kovo 16.

F.V.

Lietuvių dailininkų grafikos kūrinių — originalai tinka buto papuošimui ir dovanoms. Pasirinkimas iš virš 100 skirtingų paveikslų. Skambinkite VI 9-2686.

LELE
ŽALČIU KARALIENĖ
1971-KOVO-14
new jersey skautų ir skauti
**KAZIUKO
MUGĖ**
lietuvių laisvės salėje
269 second st., elizabeth nj